

รายงานวิจัย

เรื่อง

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

Value Added Tax Literacy of Tax Auditors

โดย

ทิฆัมพร สุวรรณประทีป

การวิจัยครั้งนี้ได้รับเงินทุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2560

ชื่องานวิจัย: ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร
ชื่อผู้วิจัย: ทิฆัมพร สุวรรณประทีป
ปีที่ทำการวิจัยแล้วเสร็จ: 2562

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร และเพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีภาษีอากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สอบบัญชีภาษีที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 254 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาจำนวน ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับมากทุกประเด็น คือ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม กิจกรรมที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ฐานภาษี การจัดทำใบกำกับภาษี และ บทกำหนดโทษ
2. การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มไม่แตกต่างกัน ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุ ระดับการศึกษาต่างกัน และ ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาษีมูลค่าเพิ่ม ความรู้ความเข้าใจ ผู้สอบบัญชีภาษีอากร

Research Title: Value Added Tax Literacy of Tax Auditors
Researcher: Tikamporn Suwanprateep
Year: 2019

Abstract

The research objectives were; to study the value added tax literacy of tax auditors. The populations of this research were 254 tax auditors. The questionnaire was adopted as a tool for research. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA. The LSD method was used for pairwise comparison.

The results of the research were as follows:

1. The tax auditors had knowledge and understanding all item about the value added tax in high level; value added tax payers, exemption of value added tax, value added tax liability, value added tax base, value added tax invoice, and legal punishment.

2. The result from different personal factors comparison analysis was found; the tax auditors who had different gender had no different in knowledge and understanding about the value added tax. The tax auditors who had different age, educational background, and work experience had different in knowledge and understanding about the value added tax at a statistically significant level of .05.

Keywords: value added, literacy, tax auditors

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร” ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์และความเมตตาจากบุคคลดังต่อไปนี้

ผู้ศึกษาวิจัย ขอขอบคุณ ดร.อนาวุฒิ ชูทรัพย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี สำเภาทอง รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่ได้ให้โอกาสและทุนสนับสนุนงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ในปีการศึกษา 2560 ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณางานวิจัยได้เมตตาอนุเคราะห์เวลาอันมีค่าในการประเมินและพิจารณางานวิจัยฉบับนี้ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธนากร ธนาธารชูโชติ คณบดีคณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยปทุมธานี ที่ปรึกษางานวิจัยที่ให้คำปรึกษาและแนะนำงานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยพร้อมให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการสร้างเครื่องมือและสนับสนุนให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบแต่บิดา มารดา และครูอาจารย์ ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ผู้ศึกษาวิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และขอขอบคุณทุกท่านที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จ ที่ไม่ได้ปรากฏนาม ณ ที่นี้ หากผลดีของงานวิจัยฉบับนี้ได้เกิดขึ้น ผู้ศึกษาวิจัยขอมอบความดีให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวมา หากมีข้อบกพร่องประการใดผู้ศึกษาวิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ทิฆัมพร สุวรรณประทีป

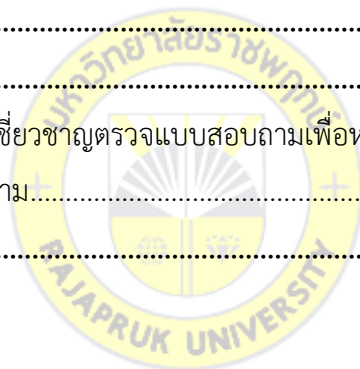
มกราคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญแผนภาพ.....	
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย.....	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ความหมายของความรู้ความเข้าใจ	6
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม	7
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
2.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	29
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	29
3.2 ตัวแปรในการวิจัย	29
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	31
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	32
3.7 สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอบบัญชีภาษีอากร.....	33
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าของผู้สอบบัญชีภาษี อากร.....	35
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม.....	43
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	53
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	53
5.2 อภิปรายผล.....	57
5.3 ข้อเสนอแนะ	58
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก	62
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามเพื่อหาค่า IOC.....	63
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	65
ประวัติผู้วิจัย	73

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป	33
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม.....	34
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านผู้มีหน้าที่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม	35
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านกิจการที่ ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม	37
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านความรับ ผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	38
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านฐานภาษี....	39
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านการจัดทำ ใบกำกับภาษี	40
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านบทกำหนด โทษ.....	42
4.9 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มจำแนก ตามเพศ.....	43
4.10 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มจำแนก ตามอายุ.....	45
4.11 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มจำแนก ตามอายุเป็นรายคู่.....	46
4.12 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มจำแนก ตามระดับการศึกษา	48
4.13 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มจำแนก ตามประสบการณ์ทำงาน	49
4.14 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มจำแนก ตามประสบการณ์ทำงานเป็นรายคู่.....	51

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	28

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษีอากรนับเป็นแหล่งรายได้หลักของรัฐบาล เพื่อนำมาบริหารและพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าตลอดจนเพื่อเป็นสวัสดิการด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การสาธารณสุขและความสงบสุข การจัดเก็บภาษีอากรของรัฐมีหลายหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลัง ทำหน้าที่ในการจัดเก็บ กรมสรรพากรมีการจัดเก็บภาษีอากรส่งรายได้ให้รัฐประกอบด้วย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ โดยเฉพาะภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นแหล่งรายได้สำคัญที่กรมสรรพากรจัดเก็บได้จำนวนสูงกว่าภาษีอื่น ๆ จากข้อมูลของกรมสรรพากรพบว่าตั้งแต่ปีงบประมาณ 2554 ถึง 2558 สามารถจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้สูงสุดเมื่อเทียบกับรายได้จากภาษีประเภทอื่น ๆ คือคิดเป็นร้อยละ 40.15 (2560: ออนไลน์) นอกจากนี้ภาษีมูลค่าเพิ่มยังเป็นแหล่งเงินได้ให้กับท้องถิ่นด้วย เพราะในปัจจุบันรัฐจัดเก็บอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 7 (อัตราตามประมวลรัษฎากรร้อยละ 10) ได้มีส่วนแบ่งเป็นรายได้ให้ท้องถิ่นร้อยละ 10 ของ 7 คือ 0.7 เพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่นโดยตรง คงเหลือให้ส่วนกลางร้อยละ 6.3 ประกอบกับภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีทางอ้อมซึ่งโครงสร้างภาษีเป็นลักษณะถดถอย คือ อัตราภาษีคงที่ไม่ว่าจะบริโภคมากน้อยเพียงใดอัตราภาษีเท่ากัน นอกจากนี้ภาษีมูลค่าเพิ่มยังมีส่วนสำคัญในการสร้างความยั่งยืนทางการคลัง และยังมีข้อดีที่สำคัญอื่น ๆ ได้แก่ (สุมาลี สติตชัยเจริญ และคณะ, 2554)

1. แม้ว่าผู้มียาได้สูงจะมีวิธีการแยบยลมากมายเพื่อหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้อย่างชาญฉลาด แต่คนเหล่านั้นก็มักจะไม่สามารถปกปิดการบริโภคได้ ดังนั้นภาษีมูลค่าเพิ่มจึงสามารถเก็บได้เต็มเม็ดหน่วยมากกว่า

2. ภาษีมูลค่าเพิ่มมีฐานภาษีกว้าง จึงบิดเบือนกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้น้อย

3. ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นแหล่งรายได้สำคัญซึ่งไม่ถูกรบกวนจากแรงกดดันของการแข่งขันระหว่างประเทศอันเกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์

4. ภาษีมูลค่าเพิ่มให้แรงจูงใจแก่ผู้ประกอบการที่จะบันทึกธุรกรรมของกิจการตนอย่างถูกต้องเพราะทำให้สามารถเรียกคืนภาษีซื้อได้

5. ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นฐานการบริโภค จึงถือเป็นภาษีที่เก็บจากทรัพยากรที่บุคคลได้เอาออกไปจากสังคม จึงคล้าย ๆ กับการลงโทษผู้ที่เอาทรัพยากรของสังคมไปบริโภคส่วนตัว ซึ่งมีความเหมาะสมในการจัดเก็บภาษี ในขณะที่การจัดเก็บภาษีฐานเงินได้อื่น เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ถือ

เป็นการเก็บภาษีจากทรัพยากรที่บุคคลได้สร้างขึ้นให้แก่สังคม จึงคล้ายกับเป็นการลงโทษผู้ที่ต้องเสีย ทรัพยากรเพื่อทำงานสร้างผลผลิตให้แก่สังคม ซึ่งก่อให้เกิดข้อโต้แย้งในการขึ้นอัตราภาษีเงินได้เช่นกัน

อย่างไรก็ตามภาษีเงินได้ที่องค์กรธุรกิจต้องมีหน้าที่เสียภาษีและการประเมินเรียกเก็บภาษีนั้น คือ ภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นภาษีตามรอบระยะเวลาบัญชีคือ 12 เดือน โดยมีการประเมินปีละ 2 ครั้ง ในขณะที่ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีรายเดือน ซึ่งผู้ประกอบการจะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีและ นำส่งภาษีทุกเดือน ด้วยภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีที่ผู้บริโภคจะต้องรับภาระภาษีตามการบริโภค โดย กรมสรรพากรขอความร่วมมือให้ผู้ประกอบการหรือองค์กรธุรกิจทำหน้าที่เป็นผู้จัดเก็บและนำส่งให้ กรมสรรพากร หากผู้ประกอบการยื่นภาษีหรือนำส่งภาษีไม่ครบถ้วนผิดพลาด มีบทลงโทษเบี้ยปรับเงิน เพิ่ม เป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ประกอบการ เพราะค่าใช้จ่ายเบี้ยปรับเงินเพิ่มนี้ไม่สามารถ นำไปเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกิจการถือเป็นรายจ่ายต้องห้าม ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการเสีย ประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางถึงขนาดย่อม ความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากข้อกฎหมายเป็นภาษาที่เข้าใจยาก องค์กรธุรกิจมีความหลากหลายตามประเภทธุรกิจ ธุรกิจ บางประเภทมีความซับซ้อนในลักษณะธุรกิจ ซึ่งธุรกิจที่ประกอบการมีรายรับ 1.8 ล้านบาท ต้องจด ทะเบียนผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม ในขณะที่บางลักษณะธุรกิจได้รับการยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ความรับผิดชอบในภาษีมูลค่าที่แตกต่างกันระหว่างกิจการขายสินค้ากับกิจการให้บริการ ในทางปฏิบัติองค์กรธุรกิจหรือผู้ประกอบการมักมีข้อหารือกับกรมสรรพากรเสมอ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับ ใบกำกับภาษี ฐานภาษี ความรับผิดชอบในภาษี ภาษีซื้อต้องห้าม เป็นต้น จากการศึกษาของหทัยทิพย์ ภาคย์วุฒินันท์ (2553) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาภาษีอากรในทางปฏิบัติจากข้อหารือภาษีอากรของ กรมสรรพากร เป็นการศึกษาข้อหารือภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลซึ่งเผยแพร่ในเว็บไซต์ของ กรมสรรพากรเป็นระยะเวลา 1 ปี คือ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2551 ถึง เดือนกันยายน 2552 รวมทั้งสิ้น 120 ข้อหารือ ผลการศึกษาพบว่า บริษัทมีปัญหาเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มมากที่สุด ซึ่งกรมสรรพากรได้ มีการตอบข้อหารืออยู่เสมอมาและปัญหาได้รับการชี้แนะไประดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามระหว่างปี 2558 ถึง 2559 (2560: ออนไลน์) ยังปรากฏข้อหารือเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ทุกเดือนอย่างน้อยเดือนละ 1 ข้อหารือ รวม 49 ข้อหารือ จากทั้งหมด 159 ข้อหารือ คิดเป็นร้อยละ 30.82 ผู้ประกอบการจึง ต้องการที่ปรึกษาที่ช่วยให้คำแนะนำชี้แนะการปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน นอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ของ กรมสรรพากรแล้ว บุคคลที่อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญและมีความใกล้ชิดกับผู้ประกอบการคือ ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ที่มีหน้าที่ดูแลงบการเงินขององค์กรธุรกิจและรับรองงบการเงินให้สำหรับ กิจการธุรกิจขนาดย่อมที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท ดังนั้นผู้สอบบัญชีภาษีอากรต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างเพียงพอเพื่อจะได้เป็นที่ปรึกษาให้ข้อมูลชี้แนะแก่ ผู้ประกอบการได้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษี อากรและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง อันจะทำให้เกิดประโยชน์แก่องค์กรธุรกิจนำไปสู่การให้ความร่วมมือ

อย่างเต็มที่กับภาครัฐในการทำหน้าที่จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและนำส่งอย่างครบถ้วน จากการศึกษาของรัชชัย จินต์แสง นาวาอากาศเอก, (2556) เรื่อง ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรของผู้สอบบัญชีภาษีอากร พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย และภาษีมูลค่าเพิ่ม ในฐานะที่มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ เป็นสถาบันการอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตการบัญชีซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วมีโอกาสจะก้าวไปสู่สังคมวิชาชีพผู้สอบบัญชีภาษีอากร บัณฑิตจึงควรมีความรู้ความเข้าใจในภาษีมูลค่าเพิ่มเพียงพอที่จะนำไปสู่การปฏิบัติงานได้ตามความคาดหวังของผู้ประกอบการ

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยสนใจศึกษา ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ระดับใด หรือยังมีส่วนใดที่ต้องเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจ เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ที่ศึกษาทางวิชาชีพบัญชีมากยิ่งขึ้นเพื่อสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานได้ หรือจัดทำโครงการบริการวิชาการเพื่อฝึกอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องให้ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ซึ่งจะส่งผลประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

- 1.2.1 ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับใด
- 1.2.2 ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีข้อมูลส่วนบุคคลต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.3.1 เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร
- 1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากรจำแนกตามข้อมูลบุคคลของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

1.4 สมมติฐานการวิจัย

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากรจำแนกตามข้อมูลบุคคลของผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยมีตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ตัวแปรตามคือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม กิจกรรมที่ได้รับยกเว้น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ฐานภาษีและการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม การจัดทำใบกำกับภาษี และบทกำหนดโทษ

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร การวิจัยครั้งนี้เบื้องต้นเป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยศึกษา ผู้สอบบัญชีภาษี ตามรายชื่อของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีสิทธิลงลายมือชื่อจำนวนทั้งสิ้น 3,247 คน (ข้อมูล ณ 31 มกราคม 2560) (2560: ออนไลน์)

1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ที่มีสิทธิลงลายมือชื่อระหว่างปี 2555 ถึง 2560

1.5.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษามุ่งผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวนที่มีสิทธิลงลายมือชื่อ 1,516 คน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 ความรู้ หมายถึง การรับรู้เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ภาษีมูลค่าเพิ่ม

1.6.2 ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถที่จะขยายความรู้ หรืออธิบายได้ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

1.6.3 ภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการก่อนหักรายจ่ายใด ๆ ที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนการผลิตสินค้า การจำหน่ายสินค้า หรือการให้บริการในราชอาณาจักรไทยตามประมวลรัษฎากร ทั้งนี้การขายสินค้าจะต้องเป็นการขายสินค้าในราชอาณาจักรเท่านั้น สำหรับการให้บริการให้หมายถึงการให้บริการและการใช้บริการในราชอาณาจักร โดยไม่คำนึงถึงว่าการใช้บริการจะอยู่ในต่างประเทศหรือในราชอาณาจักร การให้บริการที่ทำในต่างประเทศ และได้มีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักร

โดยจำแนกความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษี 6 ประเด็น ดังนี้

(1) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึง ผู้ประกอบการไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนที่มีโชนิติบุคคล หรือนิติบุคคลใด ๆ ที่ขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพ

และประกอบกิจการในราชอาณาจักร โดยประมวลระบฏกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีหน้าที่เสียและคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม

(2) กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึง กิจการที่กฎหมาย กำหนดให้ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยที่กิจการบางประเภทที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสามารถเลือกจดทะเบียนหรือไม่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มก็ได้

(3) ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึง เงื่อนไขหรือข้อกำหนดให้ผู้ประกอบการมีภาระภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกิดจากการขายสินค้าหรือให้บริการ

(4) ฐานภาษี กรณีการขายสินค้าหรือให้บริการ หมายถึง มูลค่าที่พึงได้จากการขายสินค้าหรือให้บริการ ไม่ว่าจะเป็นเงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือประโยชน์ใด ๆ ที่คำนวณได้เป็นตัวเงิน ผู้ประกอบการจะต้องคำนวณภาษีขายจากการขายสินค้าหรือให้บริการ นำไปหักกับภาษีซื้อที่ถูกรับเรียกเก็บจากการซื้อ หากภาษีขายมีจำนวนมากกว่าจะต้องมีหน้าที่นำส่งภาษีขาย ทางตรงข้ามกรณีที่ภาษีซื้อมากกว่าผู้ประกอบการจะมีสิทธิขอคืน

(5) การจัดทำใบกำกับภาษี หมายถึง การจัดทำเอกสารหลักฐานของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ซื้อหรือผู้รับบริการ ทุกครั้งที่ความรับผิดในภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น โดยต้องจัดทำเอกสารดังกล่าวมีข้อความหรือรายการตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ ใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป ใบกำกับภาษีอย่างย่อ ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้

(6) บทกำหนดโทษ หมายถึง การที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มตามที่กฎหมายระบุ ผู้ฝ่าฝืนอาจต้องรับผิดชอบปรับหรือเงินเพิ่มและอาจถูกลงโทษซึ่งมีบทกำหนดโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญา

1.7 ประโยชน์ที่ของงานวิจัย

1.7.1 นำข้อมูลที่ได้ไปจัดทำหลักสูตรเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับบัญชีบัณฑิต เพื่อนำไปสู่วิชาชีพผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อไป

1.7.2 ได้สารสนเทศเพื่อจัดทำโครงการบริการวิชาการเพื่อฝึกอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้ผู้สอบบัญชีภาษีอากร

1.7.3 แนวทางพัฒนาความรู้ความเข้าใจภาษีมูลค่าเพิ่มแก่ผู้สอบบัญชี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้เพื่อทราบความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอผลการศึกษาลำดับ ดังนี้

- 2.1 ความหมายของความรู้ความเข้าใจ
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของความรู้ความเข้าใจ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของความรู้ความเข้าใจไว้หลายท่านดังนี้

ความรู้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (อ้างถึงใน วนิดา บุญบุตร, 2551: 18) ได้อธิบายว่า ความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่ผู้เรียนรู้ เพียงแต่เกิดความจำได้ โดยอาจจะเป็นการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้าง และวิธีแก้ไขปัญหา

ความเข้าใจ

บุญธรรม กิจปริตาบริสุทธิ์ (2553) ได้กล่าวว่า ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการสื่อสาร ความหมายของสิ่งที่เรียนรู้โดยไม่จำเป็นต้องนำไปสัมพันธ์กับสิ่งอื่น ๆ ได้แก่

1. การแปลความ สามารถสื่อความเป็นสิ่งที่เรียนรู้แล้ว โดยวิธีสื่อความหมายอื่น เข้าใจ ความหมายของความรู้ที่ปรากฏในการสื่อความหมายแบบต่าง ๆ
2. การตีความ สามารถอธิบายหรือสรุปความเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้นั้นได้
3. การขยายความ สามารถพิจารณาถึงสิ่งที่นอกเหนือไปจากเรื่องที่เรียนรู้ทั้งในด้านโอกาสที่จะนำไปใช้ผลที่เกิดขึ้น แนวโน้มในอนาคตต่อไป การระลึกถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาแล้ว และรวมถึงการจำเนื้อเรื่องต่าง ๆ ทั้งที่ปรากฏอยู่ในแต่ละเนื้อหาวิชา และวิชาที่เกี่ยวกับกับเนื้อหาวิชานั้น

ความเข้าใจ (2560: ออนไลน์) คือ กระบวนการทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งทำให้บุคคลสามารถครุ่นคิดถึงสิ่งนั้น และสามารถใช้มโนทัศน์ (concept) เพื่อจัดการกับสิ่งนั้นได้อย่าง

เพียงพอ สิ่งที่กำลังกล่าวถึงนี้อาจจะมีลักษณะเป็นนามธรรม หรือเป็นสิ่งที่ทางกายภาพก็ได้ เช่น บุคคล สถานการณ์ และสาร

เบนจามิน บลูม (Benjamin S. Bloom อ้างถึงใน วนิดา บุญบุตร, 2551: 18-19) ได้ให้ความหมายของความรู้ โดยเน้นในเรื่องกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำ เชื่อมโยงเกี่ยวกับการรับรู้ของคนว่าประกอบด้วยความรู้ตามระดับต่าง ๆ รวม 6 ระดับ ซึ่งจะพิจารณาจากระดับความรู้ในขั้นต่ำไปสู่ระดับความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป สำหรับความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด เป็นความสามารถทางสติปัญญาในขยายความรู้ ความจำ ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

จากความหมายข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความรู้ หมายถึง การรับรู้เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ จากเรื่องที่ย่างไปจนถึงเรื่องที่ยากและซับซ้อนที่มีความสัมพันธ์กันได้ สำหรับความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถที่จะขยายความรู้ หรืออธิบายให้กว้างจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ตามหลักวิชาการนั้นได้

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

ความหมายของภาษีอากร ดังนี้

ภาษี (2560: ออนไลน์) (tax มาจากภาษาละติน *taxo*, “เข้าประเมิน”) เป็นเงินหรือสิ่งของอื่นที่รัฐหรือสถาบันปฏิบัติหน้าที่เทียบเท่ารัฐเรียกเก็บจากผู้เสียภาษี ซึ่งอาจเป็นปัจเจกบุคคลหรือนิติบุคคลก็ได้ กฎหมายมีบทลงโทษผู้ที่ไม่เสียภาษี ระบอบต่ำกว่ารัฐ (subnational entity) จำนวนมากยังมีการเรียกเก็บภาษีเช่นกัน ภาษีประกอบด้วยภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อม และอาจจ่ายเป็นรูปตัวเงินหรือการใช้แรงงานที่เทียบเท่า (มักเป็นการใช้แรงงานที่ไม่มีค่าตอบแทน แต่ไม่เสมอไป) ภาษีอาจนิยามได้ว่า “ภาระที่เป็นตัวเงินซึ่งตกแก่ปัจเจกบุคคลหรือเจ้าของทรัพย์สินเพื่อสนับสนุนรัฐบาล เป็นการชำระซึ่งเรียกเอาจากองค์การใช้อำนาจนิติบัญญัติ” ภาษี “มิใช่การจ่ายด้วยใจสมัครหรือการบริจาค แต่เป็นการอุดหนุนที่ถูกบังคับ โดยเรียกเอาจากองค์การใช้อำนาจนิติบัญญัติ” และเป็น “การอุดหนุนใด ๆ ซึ่งรัฐบาลเรียกเก็บ” ไม่ว่าจะอยู่ในรูปค่าผ่านทาง บรรณาการ ภาษีผู้เช่า (tallage) อากรสรรพสามิต ภาษีนำเข้า ภาษีศุลกากร เงินอุดหนุน เป็นต้น

สุเมธ ศิริคุณโชติ และคณะ (2559) ได้กล่าวถึงความหมายของภาษีอากรไว้ว่า ภาษีอากรอาจแบ่งเป็น 2 แนวทาง

แนวทางที่หนึ่ง อธิบายว่า ภาษีอากรคือสิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บจากราษฎร และนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยมีได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษีอากร

แนวทางที่สอง อธิบายว่า ภาษีอากรคือเงินได้หรือทรัพยากรที่เคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล แต่ไม่รวมถึงการกู้ยืมหรือขายสินค้า หรือให้บริการในราคาทุนโดยรัฐบาล

จากความหมายข้างต้น พอสรุปได้ว่า ภาษีอากร หมายถึง สิ่งของแต่ละรัฐบังคับเก็บจากราษฎรที่ใช้ทรัพยากรของรัฐก่อให้เกิดรายได้ และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาารรัฐโดยรวม

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax: VAT) (2560 : ออนไลน์) หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า แวต เป็นภาษีทางอ้อมประเภทหนึ่งที่ยึดเก็บจากบุคคลที่ซื้อสินค้าหรือรับบริการ โดยจัดเก็บเฉพาะจากมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นการผลิต การจำหน่ายหรือการให้บริการ ตัวอย่างเช่น สมมติว่าอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นร้อยละ 10 ผู้ผลิตซื้อวัตถุดิบ วัสดุอุปกรณ์ 100 บาท มีภาษีซื้อ 10 บาท เมื่อผู้ผลิตได้ผลิตสินค้าขายในราคา 150 บาท ตอนขายไปจะต้องคิดภาษีขาย 15 บาท ดังนี้ ก็จะเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเฉพาะผลต่างจำนวน $15-10 = 5$ บาท เท่านั้น ถ้าการซื้อและขายดังกล่าวนี้เกิดขึ้นภายในรอบการจ่ายภาษีเดียวกัน ในประเทศไทยได้กำหนดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ที่ 10% แต่ทั้งนี้ ตั้งแต่ พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา คณะรัฐมนตรีได้ออกพระราชกฤษฎีกาลดภาษีมูลค่าเพิ่มเหลือ 7% เป็นประจำทุกปี โดยที่ภาษีมูลค่าเพิ่ม 1 ใน 9 ที่เก็บได้ จะถูกโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และที่เหลืออีก 8 ส่วนจะถูกโอนให้แก่รัฐบาลกลาง

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax : VAT) เป็นภาษีทางอ้อมที่จัดเก็บจากการบริโภคหรือผู้บริโภคคนสุดท้ายเป็นผู้รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม ประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2481 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2535 มาตรา 77/1 (17-18) ได้กำหนดให้ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ขายสินค้าหรือให้บริการที่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นผู้เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายสินค้าหรือการให้บริการเรียกว่า “ภาษีขาย” จากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ กรณีผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มเรียกว่า “ภาษีซื้อ” ทั้งนี้ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการที่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มสามารถนำภาษีซื้อมาหักออกจากภาษีขายสำหรับธุรกรรมที่กระทำในแต่ละเดือนภาษี หากเดือนภาษีใดมีภาษีขายมากกว่าภาษีซื้อจะถือเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ ในทางตรงกันข้ามกรณีที่ภาษีซื้อมากกว่าภาษีขายจะเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มที่ชำระไว้เกิน ซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสิทธิขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวนดังกล่าว สำหรับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการที่มีผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่เป็นผู้บริโภคคนสุดท้ายจะไม่สามารถนำภาษีซื้อมาหักออกจากภาษีขายหรือขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ถือเป็นภาษีที่ผู้บริโภคต้องรับภาระ โดยรัฐกำหนดให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นผู้เรียกเก็บภาษีให้และนำส่งภาษีให้แก่รัฐแทน

สรุปได้ว่าภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นภาษีทางอ้อมที่ผู้ซื้อสินค้าหรือบริการซึ่งเป็นผู้บริโภคต้องรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มนี้ ถือเป็นภาษีผู้บริโภค ดังนั้นผู้ซื้อที่เป็นผู้ประกอบการได้ซื้อสินค้าหรือบริการเพื่อใช้ในการประกอบการไม่อยู่ในฐานะผู้บริโภคไม่ต้องรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่มีหน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มส่วนที่เพิ่มขึ้นจากส่วนที่เพิ่มขึ้นในทุกขั้นตอนการผลิตการขายหรือการให้บริการนั้น

องค์ประกอบภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม การจัดทำใบกำกับภาษี และบทกำหนดโทษ **ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม**

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประมวลรัษฎากรได้กำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1. ผู้ประกอบการ 2. ผู้นำเข้า และ 3. ผู้ที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นกรณีพิเศษ

1. ผู้ประกอบการ ที่มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ (1) บุคคลธรรมดา คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล หรือนิติบุคคล (2) ขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพ และ (3) ประกอบกิจการในราชอาณาจักร

1.1 บุคคลธรรมดา หมายถึง บุคคลที่มีสภาพบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่กล่าวว่าบุคคลธรรมดา หมายถึง บุคคลที่คลอดและอยู่รอดเป็นทารก และให้ความรวมถึงกองมรดกที่ยังไม่แบ่งด้วย

คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล หมายถึง ห้างหุ้นส่วนสามัญ กองทุน หรือมูลนิธิที่มีใช้นิติบุคคล และให้หมายความรวมถึงหน่วยงาน หรือกิจการของเอกชนที่กระทำโดยบุคคลธรรมดาตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่มีได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล (มาตรา 77/1 (3))

นิติบุคคล หมายถึง บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร องค์การของรัฐบาล สหกรณ์ และองค์กรอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นนิติบุคคล (มาตรา 77/1(4)) ซึ่งนิติบุคคลในภาษีมูลค่าเพิ่มมีความหมายกว้างกว่านิติบุคคลตามกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล เช่น การไฟฟ้านครหลวง หรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง รัฐวิสาหกิจ กิจการเหล่านี้ไม่อยู่ในความหมายของนิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร แต่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเนื่องที่มีบริการทางธุรกิจหรือวิชาชีพในราชอาณาจักร แม้จะไม่หน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลก็ตาม

1.2 ขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพ

ขาย หมายความว่า การจำหน่าย จ่าย โอน สินค้าไม่ว่าจะมีประโยชน์หรือค่าตอบแทนหรือไม่ เช่น การซื้อขายสินค้า การแจกสินค้า การแถมสินค้าและรวมถึง (มาตรา 77/1 (8))

(ก) สัญญาให้เช่าซื้อสินค้า

(ข) ส่งมอบสินค้าให้ตัวแทนเพื่อขาย

(ค) ส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักร

(ง) นำสินค้าไปใช้ไม่ว่าประการใด ๆ เว้นแต่การนำสินค้าไปใช้เพื่อการประกอบกิจการของตนเองโดยตรงตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(จ) มีสินค้าขาดจากรายงานสินค้าหรือวัตถุดิบ

(ฉ) สินค้าคงเหลือและหรือทรัพย์สินที่ผู้ประกอบการมีไว้ในประกอบการกิจการ
ณ วันเลิกกิจการ

(ช) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บริการ หมายความว่า การกระทำใด ๆ อันอาจหาประโยชน์อันมีมูลค่าซึ่งมิใช่เป็น
การขายสินค้าและให้หมายความรวมถึงการใช้บริการของตนเอง ไม่ว่าประการใด ๆ แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึง

(ก) การใช้บริการเพื่อประกอบการกิจการของตนเองโดยตรงตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ
เงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(ข) การนำเงินไปหาประโยชน์ในการฝากธนาคารหรือซื้อพันธบัตร หรือหลักทรัพย์

(ค) การกระทำตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

สินค้า หมายความว่า ทรัพย์สินที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่างที่อาจมีราคาและถือเอาไม่
ว่าจะมีไว้เพื่อขายหรือเพื่อการใด ๆ และให้หมายความรวมถึงสิ่งของทุกชนิดที่นำเข้า (มาตรา 77/1

(9))

1.3 ประกอบกิจการในราชอาณาจักร ภาษีมูลค่าเพิ่มกำหนดให้กิจการที่อยู่ในบังคับ
ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ การขายสินค้าที่กระทำในราชอาณาจักรเท่านั้น สำหรับกรณีการ
ให้บริการในราชอาณาจักร ให้หมายรวมถึงการให้บริการและมีการใช้บริการในราชอาณาจักร
อันได้แก่ (1) บริการที่ทำในราชอาณาจักรโดยไม่คำนึงถึงว่าการใช้บริการนั้นทั้งที่อยู่ในราชอาณาจักร
และต่างประเทศ และ (2) การให้บริการที่ทำในต่างประเทศ และได้มีการใช้บริการในราชอาณาจักร
ด้วย (มาตรา 77/2) ตัวอย่างเช่นการจ่ายค่าลิขสิทธิ์ไปต่างประเทศ ถือเป็นกรให้บริการใน
ราชอาณาจักร ต้องนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม

2. ผู้นำเข้า ผู้ประกอบการหรือบุคคลซึ่งนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรไม่ว่าจะเพื่อการใด ๆ
และให้หมายความรวมถึงการนำสินค้าที่ต้องเสียอากรขาเข้าหรือที่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตาม
กฎหมายว่าด้วยศุลกากรออกจากเขตปลอดอากรโดยมิใช่เพื่อส่งออกด้วย

3. ผู้ที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นกรณีพิเศษ ตามมาตรา 82/1
กำหนดว่าบุคคลต่อไปนี้เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มคือ

(1) ผู้ประกอบการอยู่นอกราชอาณาจักรและได้ขายสินค้าหรือให้บริการใน
ราชอาณาจักรเป็นปกติธุระโดยมีตัวแทนอยู่ในราชอาณาจักร ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม คือ ตัวแทน

(2) การขายสินค้าหรือการให้บริการที่ได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ต่อมาได้มี
การโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้า หรือโอนสิทธิในบริการให้กับบุคคลที่มีชื่อการค้าหรือชื่อบริษัท หน่วยงาน
ชำนาญพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล ผู้มี
หน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ผู้รับโอนสินค้าหรือผู้รับโอนสิทธิในบริการดังกล่าว

(3) สินค้านำเข้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคว่าด้วยของที่ได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม หากภายหลังสินค้าดังกล่าวต้องเสียอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่

ก. ผู้ที่มีความรับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

ข. ผู้รับโอนสินค้า ถ้ามีการโอนสินค้าดังกล่าว

(4) กรณีการควบกิจการเข้ากัน ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ผู้ที่ควบเข้ากันและผู้ประกอบการใหม่

(5) การโอนกิจการ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ผู้โอนและผู้รับโอน

สรุปได้ว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ บุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือนิติบุคคล ที่ได้มีการขายสินค้าหรือให้บริการที่เป็นทางธุรกิจหรือวิชาชีพในราชอาณาจักร ทั้งที่เป็นผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า หรือผู้ที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

การประกอบกิจการต่อไปนี้ ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (มาตรา 81)

1. การขายสินค้า หรือการให้บริการ ดังต่อไปนี้

(ก) การขายพืชผลทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็น ลำต้น กิ่ง ใบ เปลือก หน่อ ราก เหง้า ดอก หัว ฝัก เมล็ด หรือส่วนอื่น ๆ ของพืช และวัตถุพลอยได้จากพืช ที่อยู่ในสภาพสดหรือรักษาสภาพไว้มิให้เสียเป็นการชั่วคราวในระหว่างการขนส่งด้วยการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง หรือด้วยการจัดทำหรือปรุงแต่งโดยวิธีการอื่น หรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเพื่อการขายปลีกหรือขายส่งด้วยวิธีการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง ทำให้แห้ง บด ทำให้เป็นชิ้น หรือด้วยวิธีอื่น ข้าวสาร หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการสีข้าว แต่ไม่รวมถึงไม้ซุง ฝืน หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการเลื่อยไม้ หรือผลิตภัณฑ์อาหารที่บรรจุกระป๋อง ภาชนะ หรือหีบห่อที่ทำเป็นอุตสาหกรรม ตามลักษณะและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(ข) การขายสัตว์ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตและในกรณีสัตว์ไม่มีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นส่วนเนื้อของสัตว์ส่วนต่าง ๆ ไข่ นํ้านมและวัตถุพลอยได้จากสัตว์ ทั้งนี้ที่อยู่ในสภาพสดหรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเป็นการชั่วคราวในระหว่างการขนส่งด้วยการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง หรือด้วยการจัดทำหรือปรุงแต่งโดยวิธีการอื่น หรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเพื่อการขายปลีกหรือขายส่งด้วยวิธีการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง ทำให้แห้ง บด ทำให้เป็นชิ้น หรือด้วยวิธีอื่น แต่ไม่รวมถึงผลิตภัณฑ์อาหารที่บรรจุกระป๋อง ภาชนะ หรือหีบห่อที่ทำเป็นอุตสาหกรรม ตามลักษณะและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(ค) การขายปุ๋ย

(ง) การขายปลาป่น อาหารสัตว์

(จ) การขายยาหรือเคมีภัณฑ์ที่ใช้สำหรับพืชหรือสัตว์ เพื่อบำรุงรักษาป้องกันทำลายหรือกำจัดศัตรูหรือโรคของพืชและสัตว์

- (ฉ) การขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียน
- (ช) การให้บริการการศึกษาของสถานศึกษาของทางราชการสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
- (ข) การให้บริการที่เป็นงานทางศิลปะและวัฒนธรรมในสาขาและลักษณะการประกอบกิจการที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
- (ฅ) การให้บริการการประกอบโรคศิลป์ การสอบบัญชี การว่าความ หรือการประกอบวิชาชีพอิสระอื่นตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ทั้งนี้เฉพาะวิชาชีพอิสระที่มีกฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพอิสระนั้น
- (ง) การให้บริการรักษาพยาบาลของสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
- (ฎ) การให้บริการวิจัย หรือการให้บริการทางวิชาการ ทั้งนี้ในสาขาและลักษณะการประกอบกิจการที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี
- (ฏ) การให้บริการห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์
- (ฐ) การให้บริการตามสัญญาจ้างแรงงาน
- (ฑ) การให้บริการจัดแข่งขันกีฬาสมัครเล่น
- (ฒ) การให้บริการของนักแสดงสาธารณะ ทั้งนี้ เฉพาะบริการในสาขา และลักษณะการประกอบกิจการตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี
- (ณ) การให้บริการขนส่งในราชอาณาจักร
- (ด) การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ ซึ่งมีใช่เป็นการขนส่งโดยอากาศยานหรือเรือเดินทะเล
- (ต) การให้บริการเช่าอสังหาริมทรัพย์
- (ถ) การให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ไม่รวมถึงบริการที่เป็นการพาณิชย์ของราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นการหารายได้หรือผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นกิจการสาธารณูปโภคหรือไม่ก็ตาม
- (ท) การขายสินค้าหรือการให้บริการของกระทรวง ทบวง กรมซึ่งส่งรายรับทั้งสิ้นให้แก่รัฐโดยไม่หักรายจ่าย
- (ธ) การขายสินค้าหรือการให้บริการเพื่อประโยชน์แก่การศาสนา หรือการสาธารณกุศลภายในประเทศ ซึ่งไม่นำผลกำไรไปจ่ายในทางอื่น
- (น) การขายสินค้าหรือการให้บริการตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

2. การนำเข้าสินค้า ดังต่อไปนี้

(ก) พืชผลทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็น ลำต้น กิ่ง ใบ เปลือก หน่อ ราก เหง้า ดอก หัว ฝัก เมล็ด หรือส่วนอื่น ๆ ของพืชและวัตถุพลอยได้จากพืช ที่อยู่ในสภาพสดหรือรักษาสภาพไว้มิให้เสียเป็นการชั่วคราวในระหว่างการขนส่งด้วยการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง หรือด้วยการจัดทำหรือปรุงแต่งโดยวิธีการอื่น หรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเพื่อการขายปลีกหรือขายส่งด้วยวิธีการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง ทำให้แห้ง บด ทำให้เป็นชิ้น หรือด้วยวิธีอื่น ข้าวสาร หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการสีข้าว แต่ไม่รวมถึงไม้ซุง ฝืน หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการเลื่อยไม้ หรือผลิตภัณฑ์อาหารที่บรรจุกระป๋อง ภาชนะ หรือหีบห่อที่ทำเป็นอุตสาหกรรม ตามลักษณะและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(ข) สัตว์ ไม่ว่าจะเป็นมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตและในกรณีสัตว์ไม่มีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นเนื้อสัตว์ต่าง ๆ ของสัตว์ ไข่ น้ำมันและวัตถุพลอยได้จากสัตว์ ทั้งนี้ที่อยู่ในสภาพสดหรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเป็นการชั่วคราวในระหว่างขนส่งด้วยการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง หรือด้วยการจัดทำหรือปรุงแต่งโดยวิธีการอื่น หรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเพื่อการขายปลีกหรือขายส่งด้วยวิธีการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง ทำให้แห้ง บด ทำให้เป็นชิ้น หรือด้วยวิธีอื่น แต่ไม่รวมถึงผลิตภัณฑ์อาหารที่บรรจุกระป๋อง ภาชนะ หรือหีบห่อที่ทำเป็นอุตสาหกรรมตามลักษณะและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(ค) การขายปุ๋ย

(ง) การขายปลาปน อาหารสัตว์

(จ) การขายยาหรือเคมีภัณฑ์ที่ใช้สำหรับพืชหรือสัตว์ เพื่อบำรุงรักษาป้องกัน ทำลาย หรือกำจัดศัตรูหรือโรคของพืชและสัตว์

(ฉ) การขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียน

(ช) สินค้าจากต่างประเทศที่นำเข้าไปในเขตปลอดอากร เฉพาะสินค้าที่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(ซ) สินค้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคว่าด้วยของที่ได้รับยกเว้นอากร ตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

(ฅ) สินค้าซึ่งนำเข้าและอยู่ในอารักขาของศุลกากร แล้วได้ส่งกลับออกไปต่างประเทศโดยได้คืนอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(ณ) การนำเข้าสินค้าของสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ หน่วยงานที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่และวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา และการวิจัยอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและสมาคมและมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยการศึกษาซึ่งได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากร ประกาศกำหนด

(ฎ) กิจกรรมที่พระราชกฤษฎีกาให้ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

3. ผู้ประกอบการซึ่งประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และกิจการดังกล่าวมีมูลค่าของฐานภาษีไม่เกินมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อม ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้ฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมมีมูลค่าไม่เกิน 1,800,000 บาทต่อปี ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

จากที่กล่าวมาข้างต้น กิจกรรมที่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นกิจการที่ขายสินค้าหรือให้บริการเกี่ยวกับพืชผลทางการเกษตรที่ยังไม่มีการแปรรูป รวมถึงผู้นำเข้าสินค้าดังกล่าว ตลอดจนกิจการที่มีฐานภาษีไม่เกิน 1,800,000 บาทต่อปี ไม่มีหน้าที่ต้องจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม

ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประมวลรัษฎากร มาตรา 78 ได้กำหนดว่า การขายสินค้าหรือการให้บริการความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจะเกิดขึ้นเมื่อมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. กรณีขายสินค้า ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ขายเกิดขึ้นเมื่อมีการส่งมอบสินค้า ให้แก่ ผู้ซื้อ เว้นแต่ ผู้ขายจะได้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

(ก) ผู้ขายโอนกรรมสิทธิ์สินค้า ให้ผู้ซื้อ หรือ

(ข) ผู้ขายได้รับชำระราคาสินค้า หรือ

(ค) ผู้ขายได้ออกใบกำกับภาษีก่อนมีการส่งมอบสินค้า ให้ผู้ซื้อ

ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ขาย จะเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำที่เกิดขึ้นแล้วแต่กรณี

2. กรณีขายสินค้าตามสัญญาให้เข้าซื้อหรือสัญญาซื้อขายผ่อนชำระ ที่กรรมสิทธิ์ในสินค้ายังไม่โอนไปยังผู้ซื้อเมื่อได้ส่งมอบ ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ขายเกิดขึ้นเมื่อถึงกำหนดชำระราคาตามงวดที่ถึงกำหนดชำระราคาในแต่ละงวด เว้นแต่กรณีที่ผู้ขายได้มีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

(ก) ผู้ขายได้รับชำระราคาสินค้า หรือ

(ข) ผู้ขายได้ออกใบกำกับภาษีก่อนถึงกำหนดชำระเงินงวดในแต่ละงวด

ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ขายจะเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำที่เกิดขึ้นแล้วแต่กรณี

3. กรณีขายสินค้าโดยมีการตั้งตัวแทน เพื่อขายและได้ส่งมอบสินค้าให้ตัวแทนตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนดโดยอนุบัญญัติรัฐมนตรี ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ขายเกิดขึ้นเมื่อตัวแทนได้ส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ เว้นแต่

- (ก) ตัวแทนได้ออนกรรรมสิทธิ์ในสินค้าให้แก่ผู้ซื้อก่อน หรือ
- (ข) ตัวแทนได้รับชำระราคาสินค้า หรือ
- (ค) ตัวแทนได้ออกใบกำกับภาษี หรือ
- (ง) ตัวแทนได้นำสินค้าไปใช้ ซึ่งการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนที่ตัวแทนจะส่งมอบสินค้าให้แก่

ผู้ซื้อ

ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มของผู้ขายจะเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำที่เกิดขึ้นแล้วแต่กรณี

4. กรณีการขายสินค้าโดยการส่งออก ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่ม เกิดขึ้นพร้อมกับการชำระอากรขาออก หรือวันที่ได้มีการวางค้ำประกันอากรขาออกแล้วแต่กรณี สำหรับกรณีที่ไม่ต้องเสียอากรหรือยกเว้นอากรขาออก ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มจะเกิดขึ้นในวันที่มีการออกใบขนสินค้าขาออกตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

5. กรณีการให้บริการ ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มของผู้ให้บริการเกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาค่าบริการ เว้นแต่

- (ก) ผู้ให้บริการได้ออกใบกำกับภาษีให้แก่ลูกค้า หรือ
- (ข) ผู้ให้บริการได้ใช้บริการนั่นเอง ก่อนการชำระค่าบริการ

ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มของผู้ให้บริการ จะเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำที่เกิดขึ้นแล้วแต่กรณี

6. กรณีการให้บริการตามสัญญา ที่กำหนดค่าตอบแทนตามส่วนของบริการที่ทำ ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มของผู้ให้บริการเกิดขึ้น เมื่อได้รับชำระราคาค่าบริการตามส่วนของบริการที่สิ้นสุดลง เว้นแต่

- (ก) ผู้ให้บริการได้ออกใบกำกับภาษีให้แก่ลูกค้า หรือ
- (ข) ผู้ให้บริการได้ใช้บริการนั่นเอง ก่อนการชำระค่าบริการ

ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มของผู้ให้บริการ จะเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำที่เกิดขึ้นแล้วแต่กรณี

7. กรณีนำเข้าสินค้า ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มของผู้นำเข้าเกิดขึ้นพร้อมกับการชำระอากรขาเข้าหรือเมื่อมีการวางค้ำประกันอากรขาเข้า แล้วแต่กรณีและหากเป็นกรณีที่ไม่ต้องเสียหรือยกเว้นอากรขาเข้า ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มจะเกิดขึ้นในวันที่มีการออกใบขนสินค้าขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

8. กรณีพิเศษ การขายสินค้าหรือให้บริการบางกรณี กฎกระทรวงฯ (ฉบับที่ 189) พ.ศ.2534 ได้กำหนดความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มไว้กรณีพิเศษดังนี้

- (1) การขายกระแสไฟฟ้า น้ำประปา หรือสินค้าที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน ให้ความ

รับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาสินค้า หรือได้มีการออกใบกำกับภาษีก่อนได้รับชำระราคาสินค้า แล้วแต่กรณี โดยให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้น ๆ

(2) การขายสินค้าที่ไม่มีรูปร่าง เช่น สิทธิในสิทธิบัตร กุ๊ตวิลล์ เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ สัมปทาน ค่าสิทธิ หรือสินค้าที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาสินค้า เว้นแต่

(2.1) โอนกรรมสิทธิ์สินค้า หรือ

(2.2) ได้ออกใบกำกับภาษี ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

(3) การขายสินค้าหรือการให้บริการด้วยเครื่องอัตโนมัติโดยชำระราคาด้วยวิธีการหยอดเงินเหรียญ บัตร หรือด้วยวิธีการในลักษณะทำนองเดียวกัน ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อได้นำเงิน เหรียญ บัตร หรือสิ่งอื่นในลักษณะทำนองเดียวกันออกจากเครื่องอัตโนมัติ

(4) การขายสินค้าโดยการชำระราคาด้วยการใช้บัตรเครดิตหรือในลักษณะทำนองเดียวกัน ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ เว้นแต่กรณีที่ได้มีการกระทำดังต่อไปนี้ก่อนการส่งมอบสินค้า

(4.1) โอนกรรมสิทธิ์สินค้า หรือ

(4.2) เมื่อมีการออกหลักฐานการใช้บัตรเครดิต หรือ

(4.3) ได้ออกใบกำกับภาษี

ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้น ๆ

(5) การให้บริการโดยการชำระราคาด้วยบัตรเครดิต หรือในลักษณะทำนองเดียวกัน ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อออกหลักฐานการใช้บัตรเครดิต เว้นแต่กรณีที่ได้มีการออกใบกำกับภาษีก่อนการออกหลักฐานการใช้บัตรเครดิต ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อได้มีการออกใบกำกับภาษี

(6) การขายสินค้าตามสัญญาจะขายสินค้าตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อส่งมอบสินค้า เว้นแต่กรณีที่ได้มีการกระทำดังต่อไปนี้ก่อนการส่งมอบสินค้า

(6.1) โอนกรรมสิทธิ์สินค้า

(6.2) ได้รับชำระราคาสินค้า หรือ

(6.3) ได้ออกใบกำกับภาษี

ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้น ๆ

(7) กรณีที่ผู้ประกอบการนำสินค้าไปใช้โดยตนเองหรือบุคคลอื่นโดยมิใช่เพื่อการประกอบกิจการโดยตรงตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อนำไปใช้หรือส่งมอบสินค้าให้บุคคลอื่นเพื่อใช้

(8) กรณีสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อมีการตรวจสอบพบ

(9) กรณีผู้ประกอบการมีสินค้าคงเหลือหรือทรัพย์สินที่ผู้ประกอบการมิได้ใช้ในการประกอบกิจการ ณ วันเลิกประกอบกิจการ ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อเลิกประกอบกิจการ ณ วันเลิกประกอบกิจการ เว้นแต่กรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับอนุญาตให้ออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้ต่อไปเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะหยุดประกอบกิจการ ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเป็นไปตามประเภทกิจการนั้น เช่น การขายสินค้า ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อส่งมอบสินค้า เป็นต้น

(10) กรณีผู้ประกอบการมีสินค้าคงเหลือและหรือทรัพย์สินที่ผู้ประกอบการมิได้ใช้ในการประกอบกิจการ ณ วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งถอนทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือ ณ วันที่ได้รับแจ้งเพิกถอนทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อได้รับแจ้งคำสั่งถอนทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มหรือได้รับแจ้งการเพิกถอนทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วแต่กรณี เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับอนุญาตให้ออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้ต่อไปเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะหยุดประกอบกิจการ ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเป็นไปตามประเภทกิจการนั้น เช่น การขายสินค้า ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อส่งมอบสินค้า เป็นต้น

สรุปได้ว่าความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มจะเกิดขึ้นแล้วแต่กรณี การขายสินค้าเป็นปกติ ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มจะเกิดขึ้นเมื่อมีการส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ ในขณะที่การให้บริการ ให้ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มจะเกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาจากผู้ใช้บริการ เว้นแต่จะได้มีการกระทำบางอย่างขึ้นก่อนเหตุการณ์ดังกล่าวเช่น การออกใบกำกับภาษี การรับชำระราคา หรือการกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ซื้อ เป็นต้น นอกจากนี้หากมีกฎหมายกำหนดให้การกระทำใดอยู่ในลักษณะความรับผิดชอบในภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นแล้ว ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้น

ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อเกิดความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่ม จะต้องดำเนินการจัดทำใบกำกับภาษีจากมูลค่าหรือจำนวนเงินค่าสินค้าหรือบริการที่เป็นฐานในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มที่พึงเรียกเก็บหรือเรียกเก็บจากผู้ซื้อหรือผู้รับบริการ คุณด้วยอัตราภาษีมูลค่าที่กำหนดตามกฎหมายที่กำหนดใช้ในขณะนั้น ซึ่งประมวลรัษฎากรกำหนดฐานภาษีไว้ดังนี้ (มาตรา 79 ภายใต้อำนาจมาตรา 79/1-79/7)

1. ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการทั่วไป ให้ฐานภาษีได้แก่ มูลค่าทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือให้บริการ รวมภาษีสรรพสามิต (ถ้ามี) โดยที่มูลค่าที่ได้รับหรือพึงได้รับ และให้หมายความรวมถึง เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือประโยชน์ใด ๆ ที่อาจคำนวณได้เป็นเงิน แต่ไม่รวมถึง

(ก) ส่วนลดหรือส่วนลดหย่อนที่ให้ในขณะที่ขายสินค้าหรือให้บริการ เช่น ส่วนลดการค้า (Trade Discount) ที่ได้มีการแสดงไว้อย่างชัดเจนในใบกำกับภาษี เว้นแต่เป็นใบกำกับภาษีอย่างย่อ จะไม่แสดงอย่างชัดเจนก็ได้

(ข) ค่าชดเชย หรือเงินอุดหนุน ตามที่อธิบดีกำหนด

(ค) ภาษีขายที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนเรียกเก็บไม่ต้องนำมาเป็นฐานภาษี

(ง) ค่าตอบแทนที่มีลักษณะและเงื่อนไข ตามประกาศอธิบดีฯ เกี่ยวกับภาษีมูลค่า ฉบับที่ 40 และ ฉบับที่ 117 อันได้แก่

- มูลค่าของสินค้าที่แถมพร้อมกับการขายสินค้าหรือการให้บริการ ที่มีมูลค่าไม่เกินกว่ามูลค่าของสินค้าหรือบริการ ผู้ประกอบการต้องจัดทำใบกำกับภาษีที่ระบุชนิด ประเภทและปริมาณสินค้าที่แถมไว้ในใบกำกับภาษีฉบับเดียวกับสินค้าที่ขายโดยไม่นำมูลค่าไปรวมเป็นฐานภาษี

- มูลค่าของสินค้าที่แจกหรือให้เป็นรางวัลกับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการในแต่ละวันที่มีมูลค่าไม่สูงเกินกว่ามูลค่าของสินค้าหรือบริการ

- มูลค่าของการให้บริการเนื่องจากการเป็นนายหน้าตัวแทนให้แก่ ผู้ประกอบการในต่างประเทศ ทั้งนี้เฉพาะในกรณีที่ผู้ประกอบการในต่างประเทศดังกล่าวขายสินค้าหรือให้บริการกับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการในต่างประเทศด้วยกัน

- มูลค่าของสินค้าที่ผู้ประกอบการในเขตปลอดอากร ได้ขายสินค้าให้แก่ผู้ซื้อสินค้าในราชอาณาจักรและผู้ซื้อเป็นผู้นำเข้าได้ยื่นกระทำพิธีการนำเข้าเมื่อนำสินค้านั้นออกจากเขตปลอดอากรแล้ว

- มูลค่าของสินค้าที่แจกหรือให้เป็นของขวัญ เนื่องในพิธีหรือตามโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี ทั้งนี้เฉพาะสินค้าที่เป็นปฏิทิน สมุดบันทึกประจำวัน หรือสินค้าที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน ของขวัญที่มีชื่อ ชื่อการค้าหรือเครื่องหมายการค้าผู้ประกอบการปรากฏอยู่ และต้องมีราคาหรือมูลค่าไม่เกินสมควร

- มูลค่าของสินค้าตัวอย่างที่แจก เนื่องจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย

- มูลค่าของอาหารและเครื่องดื่มที่นายจ้างจัดหาให้กับพนักงานหรือลูกจ้างระหว่างการปฏิบัติงาน ตามระเบียบสวัสดิการของพนักงานหรือลูกจ้างที่มีมูลค่าไม่เกินสมควร

- มูลค่าของเครื่องแบบที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งเป็นนายจ้างได้มอบให้กับลูกจ้างในจำนวนคนละไม่เกินสองชุดต่อปี และเสื้อนอกคนละ ไม่เกิน 1 ตัวต่อปี

- มูลค่าของค่าตอบแทนที่พึงได้รับ จากการมอบสินค้าให้ผู้ซื้อสินค้าได้ทดลองใช้ก่อนการซื้อ ทั้งนี้ต้องไม่เป็นสินค้าสิ้นเปลือง และต้องเป็นสินค้าที่มีไว้สำหรับให้ทดลองใช้เป็นการชั่วคราวเพื่อการทดลองคุณภาพหรือประสิทธิภาพของสินค้าเท่านั้น ผู้ซื้อสินค้าจะต้องส่งมอบสินค้าดังกล่าวคืนให้แก่ผู้ประกอบการเมื่อสิ้นสุดการทดลองใช้
- มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ขายหรือให้บริการ แก่ผู้ซื้อหรือผู้รับบริการ ซึ่งเป็นองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย
- มูลค่าของสลากกินโต๊ะ และเปรี๊สโต๊ะ ที่ผู้ประกอบการสนามแข่งม้าขายให้แก่ผู้เล่นพนันแข่งม้าเป็นจำนวนเท่ากับจำนวนเงินรางวัลที่จะต้องจ่ายคืนให้แก่ผู้เล่นพนันแข่งม้า
- มูลค่าของทองรูปพรรณ ที่ขายเป็นจำนวนเงินเท่ากับราคาทองรูปพรรณที่สมาคมผู้ค้าทองคำประกาศรับซื้อในวันที่ขาย ทั้งนี้เฉพาะผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ขายทองคำรูปพรรณ ซึ่งมีใบอนุญาตค้าของเก่า
- มูลค่าของน้ำมันดีเซลที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ผลิตและขายตั้งแต่ 28 กันยายน พ.ศ. 2544 ให้แก่ผู้ค้าน้ำมันที่จะนำน้ำมันดีเซลดังกล่าวไปขายให้แก่สถานีบริการจำหน่ายน้ำมันกลางทะเลในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะนำน้ำมันดีเซลไปขายให้แก่เรือจดทะเบียนสำหรับประมง ตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย
- มูลค่าการให้บริการรับประกันวินาศภัย ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัยของผู้ประกอบการจดทะเบียน เฉพาะการให้บริการแก่บริษัทประกันต่อแห่งเอเชียที่กระทำตั้งแต่ 1 มกราคม 2542 เป็นต้นไป
- มูลค่าของการให้บริการขนส่งก๊าซทางท่อ ที่ผู้ประกอบการให้บริการแก่ผู้รับบริการ ซึ่งเป็นบริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ และมีได้ประกอบกิจการในประเทศไทย ซึ่งได้ทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติที่ผลิตในพื้นที่พัฒนาร่วมกับองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย ทั้งนี้เฉพาะการให้บริการขนส่งก๊าซผลิตจากเขตพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย เท่านั้น
- มูลค่าของทรัพย์สิน หรือสินค้าซึ่งผู้ประกอบการบริจาคให้แก่ส่วนราชการ ตามโครงการของทางราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย หรือภัยธรรมชาติในลักษณะทำนองเดียวกัน
- มูลค่าของทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบกิจการ ซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนบริจาคให้แก่ส่วนราชการ ตามโครงการของทางราชการ สถานศึกษาของทางราชการ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน

- มูลค่าของการให้บริการรับประกันวินาศภัยต่อตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย ทั้งนี้เฉพาะส่วนลดประกันภัยต่อที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการประกันภัยต่อได้หักออกจากค่าเบี้ยประกันภัยต่อ

- มูลค่าของการให้บริการผลิตรถยนต์ต้นแบบ หรือรถจักรยานยนต์ต้นแบบที่ใช้เพื่อการวิจัยพัฒนา หรือทดสอบสมรรถนะ ที่ได้รับยกเว้นภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต โดยมีหนังสือรับรองการยกเว้นภาษีสรรพสามิตและการอนุมัติให้เป็นผู้วิจัย พัฒนามาแสดง

- มูลค่าของการให้บริการไฟฟ้าที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ให้บริการไฟฟ้าแก่ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทบ้านอยู่อาศัยซึ่งติดตั้งมิเตอร์ไฟฟ้าขนาด 5 (15) แอมแปร์ โดยใช้ไฟฟ้าไม่เกินจำนวนหน่วยที่กำหนดตามมติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ สำหรับมูลค่าของการให้บริการไฟฟ้าตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2559 เป็นต้นไป

2. ฐานภาษีสำหรับการส่งออกสินค้า ตามมาตรา 79/1(1) ได้แก่ มูลค่าสินค้าส่งออกโดยใช้ราคา F.O.B. ของสินค้า บวกด้วยภาษีสรรพสามิตและภาษีหรือค่าธรรมเนียมอื่น ตามที่กฎหมายกำหนด แต่ไม่รวมอากรขาออก

3. ฐานภาษีสำหรับการให้บริการขนส่งระหว่างประเทศตามมาตรา 79/1(2) แบ่งเป็น 2 กรณี
3.1 กรณีรับขนคนโดยสาร ได้แก่ มูลค่าของค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียม หรือประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บในประเทศก่อนหักรายจ่ายใด ๆ เนื่องในการรับขนคนโดยสารนั้น

3.2 กรณีรับขนสินค้า ได้แก่ มูลค่าของค่าระวาง ค่าธรรมเนียมและประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บไม่ว่าในหรือนอกประเทศ ก่อนหักรายจ่ายใด ๆ เนื่องจากการรับขนสินค้านั้นออกนอกประเทศ

4. ฐานภาษีสำหรับการนำเข้า ตามมาตรา 79/2 ได้แก่ มูลค่าของสินค้านำเข้าโดยใช้ราคา C.I.F. ของสินค้า บวกด้วยอากรขาเข้า ภาษีสรรพสามิต (ถ้ามี) ค่าธรรมเนียมพิเศษ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน และค่าธรรมเนียมอื่น ตามที่กฎหมายกำหนด

5. ฐานภาษีกรณีขายผลิตภัณฑ์น้ำมัน ตามมาตรา 79/6 ได้แก่

5.1 น้ำมันดิบ ฐานภาษี คือ ราคา F.O.B. บวกภาษีสรรพสามิต

5.2 ผลิตภัณฑ์น้ำมันแต่ละชนิดฐานภาษี คือ มูลค่าผลิตภัณฑ์น้ำมันชนิดนั้น ๆ ที่ได้จากการหักจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มออกจากจำนวนเต็มของราคาขายปลีกของสินค้า โดยให้คำนวณจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่รวมอยู่ในจำนวนเต็มของราคาขายปลีก

6. ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีพิเศษ สำหรับการเรียกเก็บเงินล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ หรือเงินจอง ตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.73/2541 กรณีที่ขายสินค้าและการให้บริการโดยมีการรับเงินล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ หรือ เงินจอง ต้องนำมูลค่าทั้งหมดที่พึงได้รับจากการขายสินค้า และหรือการให้บริการดังกล่าวมารวมคำนวณเป็นมูลค่าของฐานภาษีมูลค่าเพิ่มโดยให้ความรับผิดชอบ

เกิดขึ้นเมื่อมีการส่งมอบสินค้า และหรือรับเงินนั้น หรือหากต่อมาได้มีการคืนเงินดังกล่าวให้แก่ลูกค้า ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนออกใบลดหนี้ ทั้งนี้ เงินประกัน หรือเงินมัดจำดังกล่าวไม่รวมถึง เงินประกัน หรือเงินมัดจำ ที่ต้องคืนให้กับลูกค้าผู้ชำระเงินโดยไม่มีเงื่อนไข ตามข้อตกลง หากไม่ประสงค์ จะทำการซื้อขายให้สำเร็จบริบูรณ์ต่อไป

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ประกอบการที่มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อความรับผิดใน ภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น โดยนำมูลค่าฐานภาษี คูณกับอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มตามที่ประมวลรัษฎากร กำหนด ได้แก่

1. อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม อัตราปกติร้อยละ 10 ตามมาตรา 80 (ไม่รวมภาษีท้องถิ่นของ ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) สำหรับการขายสินค้า การให้บริการ และการนำเข้า ซึ่งในปัจจุบันมีพระ ราชกฤษฎีกาลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นการชั่วคราวจากร้อยละ 10 เหลือร้อยละ 6.3 เมื่อรวมกับ ภาษีท้องถิ่นอีกร้อยละ 0.7 เท่ากับร้อยละ 7 สำหรับสินค้าหรือบริการบางประเภทที่มีลักษณะเป็นสิ่ง พุ่มเฟือย จะมีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเพิ่มเติม (ถ้ามี)

2. อัตราภาษีร้อยละ 0 สำหรับการประกอบการดังต่อไปนี้

(ก) การส่งออกสินค้า ของผู้ประกอบการจดทะเบียน

(ข) การให้บริการที่กระทำในราชอาณาจักรและได้มีการใช้บริการนั้นในต่างประเทศตาม ประเภท หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด และให้รวมทั้งการให้บริการที่กระทำใน ราชอาณาจักร หรือใช้ผลิตสินค้าในเขตปลอดอากร เพื่อส่งออกและการให้บริการที่กระทำในเขต ดังกล่าวเพื่อให้ผลิตสินค้าเพื่อส่งออกด้วย นอกจากนี้ยังรวมถึงการให้บริการต่อเรือเดินทะเล และการ ให้บริการซ่อมแซมอากาศยาน หรือเรือเดินทะเล และการให้บริการประกันวินาศภัย ตามกฎหมาย ว่าด้วยการประกันวินาศภัยสำหรับทรัพย์สินในต่างประเทศ หรือสำหรับสินค้าที่ได้ส่งออกนอก ราชอาณาจักร และการบริการที่กระทำในราชอาณาจักร เพื่อใช้ผลิตสินค้าในเขตอุตสาหกรรมส่งออก

(ค) การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศโดยอากาศยานหรือเรือเดินทะเล ที่กระทำโดย ผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคล

(ง) การขายสินค้าหรือการให้บริการแก่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตามโครงการเงินกู้ หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ

(จ) การขายสินค้าหรือการให้บริการกับองค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของ สหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล

(ฉ) การขายสินค้าหรือการให้บริการที่ก่อให้เกิดสินค้าที่มีรูปร่างหรือการให้บริการที่ ไม่ก่อให้เกิดสินค้าที่มีรูปร่าง แต่ทำให้สินค้ามีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือมีมูลค่าเพิ่มขึ้นระหว่าง คลังสินค้าทันสมัยบนด้วยกัน หรือระหว่างผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตปลอดอากรไม่ว่าจะ

อยู่ในเขตเดียวกันหรือไม่ รวมทั้งการขายสินค้าหรือการให้บริการระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนกับผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออก

การคำนวณภาษี ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมีหน้าที่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มที่จะต้องชำระ หรือมีสิทธิได้รับคืน เป็นรายเดือน ๆ ละหนึ่งครั้งตามเดือนปฏิทิน ซึ่งพิจารณาได้ 2 ลักษณะคือ

1. ผู้ประกอบการจดทะเบียนทั่วไป จะคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มโดยนำภาษีขาย หัก ภาษีซื้อ เพื่อให้ได้ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระในแต่ละเดือนภาษี กรณีภาษีขายสูงกว่าภาษีซื้อ ผู้ประกอบการจะต้องนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีที่ผลการคำนวณมีภาษีซื้อมากกว่า ก็จะมีสิทธิได้รับคืนภาษี

2. ตัวแทนของผู้ประกอบการต่างประเทศ ที่มาประกอบกิจการในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ที่รับบริการที่ทำในต่างประเทศ และได้นำบริการนั้นมาใช้ในราชอาณาจักร จะต้องยื่นแบบนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม พร้อมกับชำระหรือนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มแทนผู้ประกอบการในต่างประเทศ

ภาษีขาย หมายถึง ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มพึงเรียกเก็บหรือเรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้าเมื่อขายสินค้า หรือเรียกเก็บจากผู้รับบริการเมื่อได้รับชำระค่าบริการ ภาษีขายที่เกิดในเดือนภาษีใดให้ถือเป็นภาษีขายในเดือนนั้น โดยไม่คำนึงว่าจะเกิดการขายหรือให้บริการนั้นจะเกิดจากการซื้อหรือการผลิตในเดือนภาษีนั้นหรือไม่ก็ตาม

ภาษีซื้อ หมายถึง ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้จ่ายให้กับผู้ขายสินค้าเมื่อซื้อสินค้า หรือให้กับผู้ให้บริการเมื่อชำระค่าบริการเพื่อใช้ในการประกอบกิจการของผู้ประกอบการ ทั้งที่เป็นวัตถุดิบในการผลิต สินค้าที่มีเพื่อขาย เครื่องมือ เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสังหาริมทรัพย์ ภาษีซื้อที่เกิดขึ้นในเดือนภาษีใดให้ถือเป็นภาษีซื้อเดือนนั้น ไม่คำนึงว่าจะมีการขายสินค้าหรือนำไปใช้ในการผลิตในเดือนภาษีใดก็ตาม

สรุปได้ว่า ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึง มูลค่าหรือจำนวนที่ผู้ขายหรือผู้ให้บริการพึงได้รับจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ โดยไม่รวมส่วนลดการค้า ของแถม ของแจก สินค้าส่งเสริมการค้าหรือสินค้าทดลองใช้ก่อนการซื้อ ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มจากฐานภาษีและอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่กฎหมายกำหนด ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการซื้อสินค้าหรือใช้บริการเรียกว่า ภาษีซื้อ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการขายสินค้าหรือให้บริการเรียกว่า ภาษีขาย ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจะนำภาษีซื้อและภาษีขายในแต่ละเดือนภาษีมาคำนวณหักกลบลบกัน หากเดือนภาษีใดมีภาษีขายมากกว่าจะต้องนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มต่อไป

การจัดทำใบกำกับภาษี

ใบกำกับภาษี เป็นเอกสารหลักฐานที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม จะต้องจัดทำและมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้า หรือผู้รับบริการทุกครั้งที่มีการขายสินค้าหรือให้บริการอย่างซ้ไม่เกินความ

รับผิดชอบในภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ซึ่งจะต้องแสดงรายการตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อแสดงข้อมูลมูลค่าของสินค้าหรือบริการ และจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่พึงเรียกเก็บจากการขายสินค้าหรือการให้บริการนั้น กรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีการขายสินค้าชนิดและประเภทเดียวกันแก่ผู้ซื้อรายหนึ่งรายใดเป็นจำนวนหลายครั้งในแต่ละวันทำการ ผู้ประกอบการจดทะเบียนสามารถจัดทำใบกำกับภาษีรวมฉบับเดียวในหนึ่งวันทำการได้

ใบกำกับภาษี (มาตรา 86/4) ต้องมีรายการอย่างน้อยต่อไปนี้

1. คำว่า “ใบกำกับภาษี” ในที่ที่เห็นได้เด่นชัด
2. ชื่อ ที่อยู่ หรือสถานประกอบการ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ประกอบการจดทะเบียน
3. ชื่อ ที่อยู่ หรือสถานประกอบการ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ซื้อ หรือผู้รับบริการ
4. หมายเลขลำดับของใบกำกับภาษี และหมายเลขลำดับของเล่ม(ถ้ามี)
5. ชื่อ ชนิด ประเภท ปริมาณ และมูลค่าของสินค้าหรือบริการ ให้ระบุเฉพาะชื่อ ชนิด หรือประเภทสินค้าหรือบริการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในใบกำกับภาษี เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องระบุชื่อ ชนิด ประเภทของสินค้าหรือบริการที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในใบกำกับด้วย ให้กระทำได้โดยต้องจัดให้มีเครื่องหมาย หรือแยกรายการแสดงให้เห็นชัดเจนว่าเป็นสินค้าหรือบริการที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
6. มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม และจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการ โดยให้แยกออกจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการให้ชัดเจน
7. วัน เดือน ปี ที่ออกใบกำกับภาษี ใช้ตัวเลขแทนการระบุวันเดือนปีก็ได้ และใช้พุทธศักราช หรือคริสต์ศักราช ก็ได้
8. ข้อความอื่นตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

ใบกำกับภาษีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจัดทำขึ้นโดยตีพิมพ์จากโรงพิมพ์คำว่า “ใบกำกับภาษี” รายการชื่อที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร และ รายการคำว่า “เอกสารออกเป็นชุด” จัดพิมพ์จากโรงพิมพ์ รายการอื่น ๆ จะตีพิมพ์ ประทับตราลาย เขียนด้วยหมึกพิมพ์ดีดจัดทำขึ้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ หรือทำให้ปรากฏขึ้นด้วยวิธีการอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน ถ้าคำว่าใบกำกับภาษี รายการชื่อที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร รายการหนึ่งรายการใดจัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ รายการอื่น ๆ ต้องจัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ หรือตีพิมพ์เท่านั้น

การจัดทำใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะต้องจัดทำใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป ตามที่กฎหมายกำหนด (คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.86/2542 เรื่อง “หลักเกณฑ์การจัดทำใบกำกับภาษี ตามมาตรา 86/4 และ 86/5 เฉพาะที่เป็นใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป) เมื่อ

1. ผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องจัดทำใบกำกับภาษีทุกครั้ง ที่ความรับผิดในภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น เว้นแต่การขายสินค้าให้กับผู้ซื้อรายหนึ่งรายใดหลายครั้งในหนึ่งวันทำการ สามารถทำใบกำกับรวมเพียงฉบับเดียวในหนึ่งวันทำการได้

2. ผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องจัดทำใบกำกับภาษีเป็นรายสถานประกอบการ กรณีที่สาขาได้นำใบกำกับภาษีของสำนักงานใหญ่ไปใช้ ให้ระบุข้อความว่า “สาขาที่ออกใบกำกับภาษีคือ....” ไว้ในใบกำกับภาษีด้วย

3. การยกเลิกใบกำกับภาษีฉบับเดิม จะกระทำได้เมื่อได้รับการร้องขอให้จัดทำใบกำกับภาษีฉบับใหม่ กรณี

3.1 เรียกคืนใบกำกับภาษีฉบับเดิมคืนและประทับตรา “ยกเลิก” แล้วเก็บรวบรวมไว้กับสำเนาใบกำกับภาษีฉบับเดิม

3.2 จัดทำใบกำกับภาษีฉบับใหม่ซึ่งเป็นเลขที่ใหม่ แต่ให้ลงวันที่ตามใบกำกับภาษีฉบับเดิม

3.3 ใส่หมายเหตุในใบกำกับภาษีฉบับใหม่ว่า “เป็นการยกเลิกและออกใบกำกับภาษีฉบับใหม่แทนฉบับเดิมเลขที่.....เล่มที่....(ถ้ามี) ซึ่งกรณีนี้ต้องหมายเหตุเหตุการณ์ยกเลิกใบกำกับภาษีไว้ในรายงานภาษีขายประจำเดือนที่ออกใบกำกับภาษีฉบับใหม่แทนด้วย

4. การออกใบแทนใบกำกับภาษี กรณีที่ลูกค้าทำใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ สูญหาย หรือถูกทำลาย หรือชำรุดในส่วนสำคัญ ให้ถ่ายเอกสารจากสำเนาใบกำกับภาษีนั้นและบันทึกรายการต่อไปนี้ในใบแทน

(1) ออกใบแทนให้ครั้งที่...

(2) วัน เดือน ปี ที่ออกใบแทน

(3) สาเหตุที่ออกใบแทน

(4) ลายมือชื่อผู้ออกใบแทน

ทั้งนี้ผู้ออกใบแทนต้องบันทึกหมายเหตุในรายงานภาษีขายในเดือนที่ออกใบแทน โดยระบุชื่อลูกค้า เลขที่ใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ และวันที่ที่ได้ออกใบกำกับภาษีต่าง ๆ

นอกจากนี้คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป. 51/2537 ได้กำหนดให้ผู้ประกอบการออกใบกำกับภาษีเมื่อรับชำระค่าบริการเป็นเช็ค ดังนี้

1. ให้ออกใบกำกับภาษีและใบรับ ตามวันที่ลงในเช็ค

2. กรณีที่ได้รับมอบเช็คลงวันที่ที่ผ่านมาแล้ว ให้ผู้จัดทำใบกำกับภาษีและใบรับลงวันที่ตามวันที่ลงในเช็คนั้น เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้ ให้จัดทำใบกำกับภาษีและใบรับตามวันที่ได้รับมอบเช็ค

(ก) กรณีรัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ออกเช็ค

(ข) กรณีผู้ออกเช็คเป็นบุคคลธรรมดา บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น ซึ่งได้ออกเอกสารรับรองว่า ได้ส่งมอบเช็คให้ผู้ประกอบการเมื่อ วัน เดือน ปีใด และได้ส่งมอบเอกสารดังกล่าว ในวันเดียวกับที่ส่งมอบเช็คนั้น และผู้ประกอบการต้องมีเอกสารนี้ พร้อมทั้งจะให้เจ้าพนักงานสรรพากรตรวจสอบได้ทันที

ทั้งนี้ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะต้องจัดเก็บใบกำกับภาษีเรียงตามลำดับ และตรงตามรายการในรายงาน พร้อมทั้งเก็บรักษาสำเนาใบกำกับภาษีไว้ ณ สถานประกอบการที่จัดทำใบกำกับภาษีไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มหรือวันทำรายงาน ใบกำกับภาษีซึ่งจะต้องแยกเป็นรายเดือนภาษี โดยเรียงตามลำดับ เดือน ปี ที่รายการเกิดขึ้นก่อนหลังและให้เลขที่กำกับใบกำกับภาษีเรียงตามลำดับขึ้นใหม่ทางด้านบนขวาของใบกำกับภาษี กรณีที่ผู้ประกอบการเลิกประกอบกิจการ ให้เก็บรักษาใบกำกับภาษีไว้ต่อไปอีก 2 ปี

สรุปได้ว่าใบกำกับภาษีเป็นเอกสารที่ผู้ประกอบการจดทะเบียน จะต้องจัดทำและส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ เพื่อเป็นหลักฐานในความรับผิดชอบในภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้น ซึ่งใบกำกับภาษีจะต้องให้มีข้อความครบถ้วน และต้องปฏิบัติให้ถูกต้องในที่กฎหมายกำหนด

บทกำหนดโทษ

ผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งปฏิบัติตามบทบัญญัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย หากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าว จะต้องรับผิดชอบเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มรวมถึงอาจจะต้องรับโทษทางอาญาในกรณีกระทำผิดโดยมีเจตนาที่จะฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างชัดแจ้ง กรณีที่มีการฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมาย คดีความผิดที่มีโทษสถานเบา ต้องระวางโทษปรับเพียงสถานเดียว เช่น การละเลยการยื่นแบบแสดงรายการ เป็นต้น คดีความผิดที่มีโทษรุนแรง ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ 3 เดือน จนถึง 7 ปี เช่น คดีความผิดที่เกิดจากการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มโดยฉ้อโกงหรืออุบาย การออกใบกำกับภาษีโดยไม่มีสิทธิออก หรือการนำใบกำกับภาษีปลอมไปใช้โดยเจตนาทุจริต เป็นต้น ผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการโดยมิได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือมิได้จัดทำใบกำกับภาษีให้ถูกต้องครบถ้วน มิได้ยื่นแบบหรือนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มเลยกำหนดเวลา หรือยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาด เป็นเหตุให้มีการเสียภาษีไว้ไม่ถูกต้องคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง หรือมิได้เสียภาษีไว้เลย ผู้ประกอบการที่มีหน้าที่เสียภาษีต้องรับผิดชอบในจำนวนภาษีที่เสียไว้ไม่ถูกต้องหรือมีหน้าที่จะต้องเสีย พร้อมทั้งเสียเบี้ยปรับ และ/หรือ เงินเพิ่ม ซึ่งเบี้ยปรับมีลักษณะการคิดเป็นอัตราเท่าตัว หรือคิดเป็นร้อยละของจำนวนภาษีที่ต้องชำระแล้วแต่กรณี ส่วนเงินเพิ่ม มีลักษณะคล้ายดอกเบี้ยที่เกิดจากการชำระภาษีล่าช้าและคิดในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือนโดยไม่รวมเบี้ยปรับ

สรุปได้ว่า ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่มีได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม มี ระยะเวลาโทษสถานเบาและโทษรุนแรง ตามลักษณะของการกระทำ ซึ่งการลงโทษมีทั้งโทษปรับและ ระยะเวลาโทษจำคุก สำหรับโทษปรับจะเป็นเบี้ยปรับในอัตราเท่าตัวของภาษีที่ต้องชำระ หรือเงินเพิ่มใน อัตราร้อยละของจำนวนภาษีที่ผิดพลาด

จากที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม พอสรุปได้ว่า ภาษีที่จัดเก็บจากการเพิ่มขึ้นของ มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่เกิดจากกระบวนการผลิตหรือการขาย โดยผู้บริโภคคนสุดท้ายเป็นผู้ รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด อันได้แก่ คุณสมบัติของผู้ประกอบการจดทะเบียน ความรับผิดในภาษีมูลค่าเพิ่ม ฐานภาษี การคำนวณภาษี มูลค่า การจัดทำใบกำกับภาษี และบทกำหนดโทษ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นักวิชาการและนักวิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มและผู้สอบบัญชีภาษีอากรไว้ หลายท่านดังนี้

สงกรานต์ ไกยวงษ์ (2551) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของนัก วิชาชีพอสอบบัญชีไทยในบริบทของผู้สอบบัญชีภาษีอากรและผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต พบว่า ผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตและผู้สอบบัญชีภาษีอากร มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญใน 4 ปัจจัย ได้แก่ 1.ปัจจัยความรู้ด้านภาษีอากร 2. ปัจจัยด้านความหลากหลายในธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการ ตรวจสอบ 3.ปัจจัยด้านความรู้จากการเข้าอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องและ 4. ปัจจัยด้านการเข้า ร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

สุปราณี หารราชกรตรี (2552) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความพึงพอใจของ ผู้ใช้บริการผู้สอบบัญชีภาษีอากร พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านกฎหมายมากที่สุด รองลงมา คือ ความรู้ความสามารถด้านการวางแผนการสอบบัญชี การจัดทำ กระดาษทำการงานสอบบัญชี และความรู้ความสามารถด้านการบัญชี ตามลำดับ โดยที่ความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในด้านความรู้ทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีภาษี อากร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร จากผลงานวิจัย พบว่า ความรู้ความสามารถใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการสอบบัญชี ความรู้ความสามารถด้าน การจัดทำกระดาษทำการงานสอบบัญชี และความรู้ความสามารถด้านกฎหมาย จะมีความสัมพันธ์เชิง บวกกับคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรด้านสารสนเทศ ด้านความชำนาญและความ เป็นอิสระด้านการรายงาน

หทัยทิพย์ ภาคย์วุฒินันท์ (2553) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาภาษีอากรในทางปฏิบัติจากข้อ หารื้อภาษีอากรของกรมสรรพากร เป็นการศึกษาข้อหารื้อภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลซึ่ง

เผยแพร่ในเว็บไซต์ของกรมสรรพากรเป็นระยะเวลา 1 ปี คือ ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2551 ถึง เดือน กันยายน 2552 รวมทั้งสิ้น 120 ข้อหาหรือ ผลการศึกษาพบว่า บริษัทมีปัญหาเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มมากที่สุดหรือการจัดหมวดหมู่ข้อหาหรือตามรูปแบบหรือลักษณะของปัญหาภาษีอากรแล้วจะพบว่า ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายเป็นปัญหาที่บริษัทกรมสรรพากรมากที่สุด เช่น การจ่ายเงินค่าบริการแก่บริษัทต่างประเทศ การหักภาษี ณ ที่จ่ายกรณีจ่ายเงินให้ผู้รับในต่างประเทศ รายจ่ายต้องห้าม เป็นต้น ทั้งนี้สามารถวิเคราะห์หาสาเหตุได้ 2 ประเด็น คือ ความไม่เข้าใจในเนื้อหาของกฎหมาย และการมีธุรจิกรูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้นหรือซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะการทำธุรจิกกับบริษัทในต่างประเทศ ซึ่งข้อกฎหมายที่ใช้อยู่อาจไม่ได้อธิบายไว้ครอบคลุมนัก

รดาฐานิสร์ แซ่มดีกรวิวัฒน์ (2554) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร และด้านการตีความ และการบังคับใช้ข้อกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ยังมีปัญหาได้ว่า ยังมีปัญหาบางส่วนเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม การคำนวณ และการยื่นแบบแสดงรายการ การไม่เข้าใจการคำนวณเบี้ยปรับ ทำให้ผู้ประกอบการเข้าใจได้ยาก

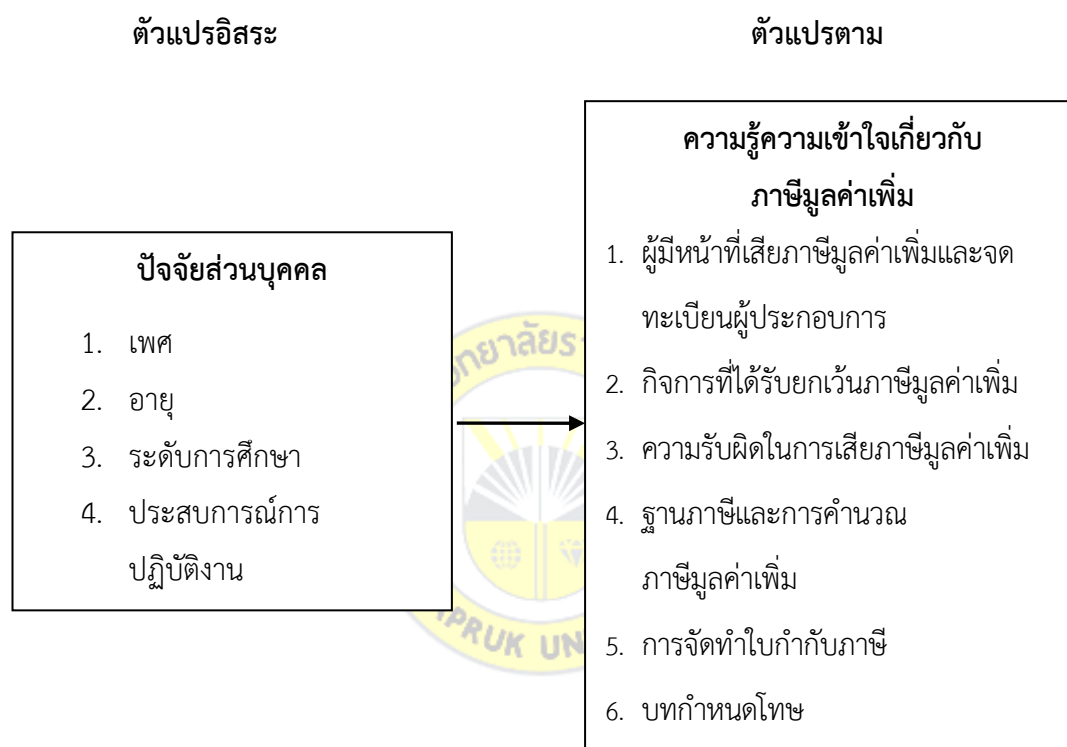
ธัชชัย จินต์แสวง (2556) ได้ศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร ด้านภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความเข้าใจตอบถูกมากที่สุดตามคำถามข้อที่ 18 สิ้นค้าคงเหลือ ณ วันเลิกประกอบกิจการถือว่าเป็นการขายในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม คิดเป็นร้อยละ 95.8 แต่ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความเข้าใจน้อยที่สุดตามคำถามข้อที่ 21 การเพิกถอนการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มให้มีผลตั้งแต่วันที่มิคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียน

จากการศึกษาแนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรเป็นปัจจัยต่อคุณภาพของการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ที่จะช่วยวางแผนการตรวจสอบบัญชี เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขของประมวลรัษฎากร ซึ่งผู้สอบบัญชีภาษีอากรต้องมีความรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีเงินได้ และภาษีมูลค่าเพิ่ม

ดังนั้นจากเนื้อหาที่ดังกล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ความว่า แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจในภาษีมูลค่าเพิ่ม มีเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม การจัดทำใบกำกับภาษี และบทกำหนดโทษ โดยมีปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

2.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยตัวแปรตามคือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มและจดทะเบียนผู้ประกอบการ กิจกรรมที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ฐานภาษีและการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม การจัดทำใบกำกับภาษี และ บทกำหนดโทษ ผู้วิจัยสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดัง ภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาในรูปแบบของวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2 ตัวแปรในการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เบื้องต้นเป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยศึกษาเฉพาะ กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยคัดเลือกผู้สอบบัญชีภาษีอากรตามรายชื่อของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีสิทธิลงลายมือชื่อระหว่างปี 2555 ถึง 2560 เฉพาะผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครจำนวนที่มีสิทธิลงลายมือชื่อ 1,516 คน เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของ Krejcie และ Morgan 1970 (อ้างถึงใน สิทธิ ชีรสรณ์, 2552: 116) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 310 คน และสุ่มตามสัดส่วน (Proportion) ของเขตท้องที่ที่อยู่อาศัยจำนวน 50 เขต เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

3.2 ตัวแปรในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยมีตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

3.2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน

3.2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ฐานภาษีและการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม การจัดทำใบกำกับภาษี และบทกำหนดโทษ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานตามลำดับ ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากตำรา บทความ เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกับสิ่งที่ต้องการศึกษาวิจัย

3.2 รูปแบบของแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงข้อใดข้อหนึ่ง (Multiple Choice Questions)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรใน ภาษีมูลค่าเพิ่ม มีลักษณะของแบบสอบถามใช้มาตรวัดตามวิธีของลิเกิร์ต (Likert) แบบสอบถามที่คำนวณค่าเฉลี่ย โดยกำหนดให้ตอบตามมาตรวัดแบบ Likert – Type – Scale โดยกำหนดระดับคะแนน ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550: 69)

5	คะแนน	หมายถึง	ความรู้ความเข้าใจระดับมากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	ความรู้ความเข้าใจระดับมาก
3	คะแนน	หมายถึง	ความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	ความรู้ความเข้าใจระดับน้อย
1	คะแนน	หมายถึง	ความรู้ความเข้าใจระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การอภิปรายผลการวิจัยของลักษณะแบบสอบถามที่คำนวณค่าเฉลี่ย โดยกำหนดให้ตอบตามมาตรวัดแบบ Likert – Type – Scale โดยกำหนดระดับคะแนนดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550:69)

ความรู้ความเข้าใจระดับมากที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ	5
ความรู้ความเข้าใจระดับมาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ	4
ความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง	มีค่าคะแนนเท่ากับ	3
ความรู้ความเข้าใจระดับน้อย	มีค่าคะแนนเท่ากับ	2
ความรู้ความเข้าใจระดับน้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ	1

ทั้งนี้สามารถกำหนดเกณฑ์คะแนนของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจ โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550: 69)

4.50 – 5.00	หมายความว่า	ความรู้ความเข้าใจระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายความว่า	ความรู้ความเข้าใจระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายความว่า	ความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายความว่า	ความรู้ความเข้าใจระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายความว่า	ความรู้ความเข้าใจระดับน้อยที่สุด

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นโดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องกับแบบสอบถามด้วยวิธี IOC (Index of Item-Objective Congruence) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำมาปรับปรุง โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2549: 73)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม
		$\sum R$	หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
		N	หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยการทดสอบค่า IOC ทุกข้อคำถาม ผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินค่าไม่ต่ำกว่า 0.5 ซึ่งตรงตามวัตถุประสงค์ของข้อคำถาม

3.4.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2540: 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
	s_i^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามเป็นรายข้อ
	s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

นำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่น ด้วยทำการทดสอบเบื้องต้นกับนิสิต คณะบัญชีที่กำลังศึกษาวิชาการภาชีอกร 2 เป็นกลุ่มตัวอย่าง (Try out) จำนวน 30 คน เป็นกลุ่ม

ทดสอบ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธี Alpha-Coefficient ของครอนบาค และปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้งตามผลการทดลอง ก่อนการนำแบบสอบถามไปในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรจริง ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.84

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ โดยสามารถจำแนกข้อมูลได้ดังนี้

3.5.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ 254 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.94 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.5.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าว เช่น หนังสือ วารสาร บทความทาง ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมด มาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ และดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.6.1 จัดทำคู่มือลงรหัส (Coding) ในแบบสอบถาม

3.6.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3.6.3 วิเคราะห์และแปลความหมายจากการประมวลผล เพื่อจัดทำรายงานและสรุปผล

3.6.4 เสนอการอภิปรายผลการวิจัย

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อศึกษาลักษณะของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบปัญหาเชิงอากรคำนวณสัดส่วน (Crosstab) จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งแสดงในรูป การจัดลำดับ Ranking ของความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.7.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ทดสอบเกี่ยวกับความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้ทำการทดสอบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกันโดยใช้ค่าสถิติ t (Independent Samples t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้วยวิธี LSD

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีสิทธิลงลายมือชื่อ นำเสนอเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ผลการวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากรจำแนกค่าความถี่ร้อยละของความรู้ความเข้าใจรายข้อ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอบบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่ม

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	51	20.10
หญิง	203	79.90
รวม	254	100.00
อายุ		
30-40 ปี	83	32.70
41-50 ปี	54	21.30
มากกว่า 50 ปี	117	46.10
รวม	254	100.00

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	54	21.30
สูงกว่าปริญญาตรี	200	78.70
รวม	254	100.00
ประสบการณ์ทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	24	9.40
5-10 ปี	33	13.00
11-15 ปี	149	58.70
มากกว่า 15 ปี	48	18.90
รวม	254	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 79.90 อายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 46.10 ระดับการศึกษาสูงสุด ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 78.70 และส่วนใหญ่ประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี ร้อยละ 58.70

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร จะทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาเป็นดังนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม	\bar{X}	SD	ระดับ ความรู้ ความเข้าใจ
1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	4.38	0.67	มาก
2. กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม	4.22	0.70	มาก
3. ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	4.24	0.67	มาก

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม	\bar{X}	SD	ระดับ ความรู้ ความเข้าใจ
4. ฐานภาษี	4.37	0.62	มาก
5. การจัดทำใบกำกับภาษี	4.36	0.44	มาก
6. บทกำหนดโทษ	4.35	0.64	มาก
ภาพรวม	4.32	0.49	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, $SD = 0.49$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยทุกประเด็นพบว่ามีความรู้ความเข้าใจในระดับมากทุกประเด็นเช่นกัน

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	\bar{X}	SD	ระดับ ความรู้ ความเข้าใจ
1. ผู้ประกอบการจดทะเบียนคือ ผู้ที่ขายสินค้าและให้บริการในราชอาณาจักร ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคลหรือคณะบุคคล	4.38	0.72	มาก
2. บริษัทตัวแทนจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่จากต่างประเทศจำหน่ายสินค้าและให้บริการในประเทศ มีหน้าที่เรียกเก็บภาษีขาย และขอคืนภาษีซื้อ	4.17	0.85	มาก
3. ผู้ประกอบการที่มีหน้าที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มภายใน 30 วันนับแต่มีรายรับเกินเกณฑ์ที่กำหนด หรือก่อนวันเริ่มประกอบการ	4.50	0.65	มากที่สุด
4. การให้บริการที่ทำในต่างประเทศ และได้มีการใช้บริการในประเทศ เช่น การส่งเงินค่าลิขสิทธิ์ไปต่างประเทศ มีหน้าที่ต้องนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม	4.32	0.71	มาก

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (ต่อ)

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	\bar{X}	SD	ระดับ ความรู้ ความเข้าใจ
5. รัฐวิสาหกิจที่มีการขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจ มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่นการไฟฟ้านครหลวง เป็นต้น	4.44	0.73	มาก
6. ผู้ประกอบการนำเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อจำหน่ายไปใช้ส่วนตัว มีหน้าที่ต้องนำส่งภาษีขาย	4.50	0.65	มากที่สุด
7. ผู้ประกอบการให้บริการห้องพักรวมเฟอร์นิเจอร์ ถือเป็นบริการที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม	4.28	0.82	มาก
8. ผู้ประกอบการจำหน่ายสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า มีรายรับ 1 ล้านบาทต่อปี สามารถจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม	4.44	0.64	มาก
ภาพรวม	4.38	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากรด้านผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.67$) โดยความรู้ความเข้าใจสูงสุดคือ ผู้ประกอบการที่มีหน้าที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มภายใน 30 วันนับแต่มีรายรับเกินเกณฑ์ที่กำหนด หรือ ก่อนวันเริ่มประกอบการ เท่ากับผู้ประกอบการนำเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อจำหน่ายไปใช้ส่วนตัว มีหน้าที่ต้องนำส่งภาษีขาย ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.65$) รองลงมา คือ ผู้ประกอบการจำหน่ายสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้ามีรายรับ 1 ล้านบาทต่อปี สามารถจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.64$) อยู่ในระดับมาก และความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดคือ บริษัทตัวแทนจำหน่ายโทรศัพท์ เคลื่อนที่จากต่างประเทศจำหน่ายสินค้าและให้บริการในประเทศ มีหน้าที่เรียกเก็บภาษีขายและขอคืนภาษีซื้อ ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.85$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้าน
กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม	\bar{X}	SD	ระดับ ความรู้ ความเข้าใจ
1. ผู้ประกอบการขายอสังหาริมทรัพย์ ไม่ต้องจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม	4.32	0.71	มาก
2. นักแสดงสาธารณะให้บริการความบันเทิงเป็นหมู่คณะ ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม	3.56	1.00	มาก
3. กิจการให้บริการสอบบัญชี ได้รับยกเว้นไม่ต้องจด ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม	4.29	0.89	มาก
4. กิจการขายเทพประกอบตำราเรียนมีรายรับ 1.8 ล้านบาท มีสิทธิขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้	4.15	0.88	มาก
5. กิจการที่ได้รับยกเว้นจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่สามารถนำภาษีซื้อมาขอคืนได้ แต่สามารถนำไปถือเป็น รายจ่ายในการคำนวณกำไรเพื่อเสียภาษีเงินได้	4.44	0.73	มาก
6. กิจการให้บริการขนส่งไม่มีหน้าที่ต้องจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม และเรียกเก็บภาษีขาย	4.38	0.72	มาก
7. สถานพยาบาลได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มในส่วนการ รักษาพยาบาล แต่มีหน้าที่เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการ ให้บริการอื่นที่นอกเหนือจากการตรวจรักษา	4.31	0.80	มาก
8. ธนาคารพาณิชย์ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับ ธุรกรรมของธนาคารพาณิชย์ คือ การให้กู้ยืมเงิน แต่ไม่ รวมถึงการให้บริการเสริม ได้แก่ การให้บริการบัตรเครดิต	4.31	0.80	มาก
ภาพรวม	4.22	0.70	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร
ด้านกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, $SD = 0.70$) โดยความรู้ความเข้าใจ
สูงสุดคือ กิจการที่ได้รับยกเว้นจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไม่สามารถนำภาษีซื้อมาขอคืนได้ แต่สามารถ
นำไปถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรเพื่อเสียภาษีเงินได้ ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.73$) ซึ่งอยู่ในระดับ
มาก รองลงมาคือ กิจการให้บริการขนส่งไม่มีหน้าที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และเรียกเก็บภาษี

ชาย ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.72$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และความรู้ความเข้าใจระดับน้อยที่สุดคือ นักแสดง
 สาธารณะให้บริการความบันเทิงเป็นหมู่คณะ ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ($\bar{X} = 3.56$, $SD = 1.00$) ซึ่ง
 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้าน
 ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	\bar{X}	SD	ระดับ ความรู้ ความเข้าใจ
1. การขายสินค้า ความรับผิดชอบในภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดเมื่อ ส่งมอบสินค้าให้ลูกค้า เว้นแต่ มีการโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้า ให้ลูกค้า	4.35	0.72	มาก
2. ผู้ขายสินค้าส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ 30 มีนาคม ได้รับชำระ เงิน 2 เมษายน ต้องนำส่งภาษีขายภายในวันที่ 15 เมษายน	4.30	0.77	มาก
3. ผู้ประกอบการให้บริการลูกค้า ความรับผิดชอบใน ภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดเมื่อรับชำระเงิน เว้นแต่ มีการออก ใบกำกับให้ก่อน	4.44	0.73	มาก
4. หน่วยงานให้บริการกระแสไฟฟ้า ความรับผิดชอบในภาษี ขายเกิดเมื่อได้รับชำระเงิน	4.24	0.81	มาก
5. การซื้อขายสินค้าตามสัญญาซื้อขายผ่อนชำระ ความ รับผิดชอบในภาษีขายเกิดเมื่อถึงกำหนดชำระราคาตามงวด	4.39	0.80	มาก
6. ผู้ประกอบการได้รับชำระเงินค่าสินค้าหรือบริการเป็น เช็ค ให้ออกใบกำกับภาษีตามวันที่ลงในเช็ค	3.96	1.06	มาก
7. ผู้ประกอบการได้รับชำระเงินค่าสินค้าหรือบริการจาก องค์การของรัฐบาล ให้ออกใบกำกับภาษีตามวันที่ได้รับ มอบเช็ค	3.83	1.09	มาก
8. ผู้ประกอบการตั้งตัวแทนเพื่อขาย ความรับผิดชอบใน ภาษีมูลค่าเพิ่ม เกิดเมื่อตัวแทนโอนกรรมสิทธิ์ให้ผู้ซื้อก่อน การส่งมอบ	4.39	0.72	มาก
ภาพรวม	4.24	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ด้านความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.67$) โดยความรู้ความเข้าใจสูงสุดคือ ผู้ประกอบการให้บริการลูกค้า ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดเมื่อรับชำระเงิน เว้นแต่ มีการออกใบกำกับให้ก่อน ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.73$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ผู้ประกอบการตั้งตัวแทนเพื่อขาย ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เกิดเมื่อตัวแทนโอนกรรมสิทธิ์ให้ผู้ซื้อ ก่อนการส่งมอบ ($\bar{X} = 4.39$, $SD = 0.72$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และความรู้ความเข้าใจระดับน้อยที่สุดคือ ผู้ประกอบการได้รับชำระเงินค่าสินค้าหรือบริการจากองค์การของรัฐบาล ให้ออกใบกำกับภาษี ตามวันที่ได้รับมอบเช็ค ($\bar{X} = 3.83$, $SD = 1.09$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านฐานภาษี

ฐานภาษี	\bar{X}	SD	ระดับ ความรู้ ความเข้าใจ
1. ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มขึ้นกับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่คิดคำนวณได้เป็นเงิน แต่ไม่รวมถึงส่วนลดการค้า	4.44	0.73	มาก
2. ผู้ประกอบการขายสินค้าราคา 10,000 บาท ส่วนลดการค้า 5% ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มคือ 9,500 บาท	4.50	0.65	มากที่สุด
3. ผู้ประกอบการขายสินค้า 10,000 บาท แกรมกล่องใส่อาหารมูลค่า 100 บาท ฐานภาษีคือ 10,000 บาท	4.50	0.65	มากที่สุด
4. ผู้ประกอบการนำสินค้าไปใช้หรือใช้บริการเอง มูลค่าฐานภาษีถือตามราคาตลาดในวันที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น	4.44	0.64	มาก
5. กรณีสินค้าของผู้ประกอบการขาดจากจำนวนในรายงานสินค้าคงเหลือและวัตถุดิบ ต้องเสียภาษีขายจากราคาตลาดของสินค้าตามสภาพ	4.11	1.02	มาก
6. ผู้ประกอบการขายสินค้าพร้อมบริการติดตั้ง ฐานภาษีคือราคาสินค้ารวมค่าบริการ	4.50	0.65	มากที่สุด
7. ศูนย์บริการซ่อมรถยนต์พร้อมอะไหล่ ออกใบกำกับภาษีค่าอะไหล่พร้อมค่าบริการ หรือจะออกใบกำกับภาษี 2 ฉบับ	4.05	1.00	มาก

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านฐานภาษี (ต่อ)

ฐานภาษี	\bar{X}	SD	ระดับ ความรู้ ความเข้าใจ
8. กรณีที่ขายสินค้า โดยคิดค่าตอบแทนต่ำโดยไม่มีเหตุอันสมควร ฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดในวันที่ส่งมอบสินค้า	4.44	0.73	มาก
ภาพรวม	4.37	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากรด้านฐานภาษี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.62$) โดยความรู้ความเข้าใจสูงสุดเท่ากับ 3 ประเด็นคือ ผู้ประกอบการขายสินค้าราคา 10,000 บาท ส่วนลดการค้า 5% ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มคือ 9,500 บาท ผู้ประกอบการขายสินค้า 10,000 บาท แถมกล่องใส่อาหารมูลค่า 100 บาท ฐานภาษีคือ 10,000 บาท และผู้ประกอบการขายสินค้าพร้อมบริการติดตั้ง ฐานภาษีคือราคาสินค้ารวมค่าบริการ ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.65$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้ประกอบการนำสินค้าไปใช้หรือใช้บริการเอง มูลค่าฐานภาษีถือตามราคาตลาดในวันที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.64$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และความรู้ความเข้าใจระดับน้อยที่สุดคือ ศูนย์บริการซ่อมรถยนต์พร้อมอะไหล่ออกใบกำกับภาษีค่าอะไหล่พร้อมค่าบริการ หรือจะออกใบกำกับภาษี 2 ฉบับ ($\bar{X} = 4.05$, $SD = 1.00$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านการจัดทำใบกำกับภาษี

การจัดทำใบกำกับภาษี	\bar{X}	SD	ระดับ ความรู้ ความเข้าใจ
1. ใบกำกับภาษีเต็มรูปแบบ จำเป็นต้องมีเลขลำดับที่ของใบกำกับภาษี	4.49	0.66	มาก
2. ใบกำกับภาษีเต็มรูปแบบ ที่จัดทำด้วยคอมพิวเตอร์ หากมีการลงลายมือเปลี่ยนแปลงแก้ไข ถือเป็นภาษีซื้อต้องห้าม	4.11	1.03	มาก

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านการจัดทำใบกำกับภาษี (ต่อ)

การจัดทำใบกำกับภาษี	\bar{X}	SD	ระดับ ความรู้ ความเข้าใจ
3. ใบกำกับภาษีต้องแสดงชนิด จำนวน ราคา และจำนวนสินค้าและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม	4.49	0.66	มาก
4. สาขาที่นำใบกำกับภาษีของสำนักงานใหญ่ไปใช้ ต้องระบุสาขาที่ออกใบกำกับภาษีไว้ด้วย	4.13	1.01	มาก
5. ใบกำกับภาษี และสำเนาใบกำกับภาษีที่จัดทำเป็นชุดต้องระบุ “เอกสารออกเป็นชุด”ไว้ด้วย	4.52	0,61	มากที่สุด
6. กรณีผู้ซื้อเป็นบุคคลธรรมดา ให้ผู้ประกอบการออกใบกำกับภาษีโดยระบุชื่อและนามสกุลและที่อยู่ชัดเจน	4.30	0.80	มาก
7. กรณีสำนักงานใหญ่ขายสินค้า ใบกำกับภาษีมูลค่าเพิ่มระบุคำว่า “สำนักงานใหญ่”หรือคำย่อ “สนญ.”	4.52	0.61	มากที่สุด
8. ใบกำกับภาษีที่จัดทำโดยพิมพ์เป็นเล่มจะต้องระบุอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มไว้	4.27	1.03	มาก
ภาพรวม	4.36	1.03	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากรด้านการจัดทำใบกำกับภาษีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, $SD = 1.03$) โดยความรู้ความเข้าใจสูงสุดเท่ากัน 2 ประเด็นคือ ใบกำกับภาษีและสำเนาใบกำกับภาษีที่จัดทำเป็นชุดต้องระบุ “เอกสารออกเป็นชุด” ไว้ด้วย และ กรณีสำนักงานใหญ่ขายสินค้า ใบกำกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ระบุคำว่า “สำนักงานใหญ่”หรือคำย่อ “สนญ.” ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.61$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ใบกำกับภาษีเต็มรูปแบบ จำเป็นต้องมีเลขลำดับที่ของใบกำกับภาษี และใบกำกับภาษีต้องแสดงชนิด จำนวน ราคา และจำนวนสินค้าและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม ($\bar{X} = 4.49$, $SD = 0.66$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และความรู้ความเข้าใจระดับน้อยที่สุดคือ ใบกำกับภาษีเต็มรูปแบบ ที่จัดทำด้วยคอมพิวเตอร์ หากมีการลงลายมือเปลี่ยนแปลงแก้ไข ถือเป็นภาษีซื้อต้องห้าม ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 1.03$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้าน บทกำหนดโทษ

บทกำหนดโทษ	\bar{X}	SD	ระดับ ความรู้ ความเข้าใจ
1. เบี้ยปรับ มีลักษณะการคิดเป็นเท่าตัวหรือคิดเป็นร้อยละของจำนวนภาษีแล้วแต่กรณี	4.37	0.69	มาก
2. เงินเพิ่ม มีลักษณะคล้ายดอกเบี้ยคิดเป็นอัตราร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือน ทั้งนี้ไม่รวมเบี้ยปรับ	4.46	0.70	มาก
3. ผู้ประกอบการมีรายรับจากการประกอบการ 1.8 ล้านบาท ไม่จดทะเบียนภาษีมูลค่า ต้องรับผิดชอบเบี้ยปรับและหรือเงินเพิ่ม	4.07	1.04	มาก
4. ผู้ประกอบการที่เสียภาษีไว้ไม่ถูกต้องคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในภาษีที่เสียไม่ถูกต้อง พร้อมทั้งเสียเบี้ยปรับ และหรือเงินเพิ่ม แล้วแต่กรณี	4.52	0.61	มากที่สุด
5. ผู้ประกอบการที่กระทำความผิดโดยมีเจตนาเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างชัดแจ้ง อาจต้องรับโทษทางอาญา	4.46	0.70	มาก
6. ผู้ประกอบการละเลยการยื่นแบบแสดงรายการ ถือเป็นคดีความผิดที่มีโทษสถานเบา ต้องระวางโทษปรับเพียงสถานเดียว	4.33	0.77	มาก
7. การขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มโดยฉ้อโกงหรืออุบาย ถือเป็นคดีความผิดที่มีโทษรุนแรง ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ 3 เดือนถึง 7 ปี	4.06	1.05	มาก
8. การยื่นแบบ ภ.พ. 30 เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามกฎหมาย ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือนหรือเศษของเดือน	4.52	0.70	มากที่สุด
ภาพรวม	4.35	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากรด้านบทกำหนดโทษอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, $SD = 0.64$) โดยความรู้ความเข้าใจสูงสุดเท่ากัน

2 ประเด็นคือ ผู้ประกอบการที่เสียภาษีไว้ไม่ถูกต้องคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในภาษีที่เสียไม่ถูกต้อง พร้อมทั้งเสียเบี้ยปรับ ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.61$) และการยื่นแบบ ภ.พ. 30 เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามกฎหมาย ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือนหรือเศษของเดือน ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.70$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ เงินเพิ่ม มีลักษณะคล้ายดอกเบี้ยคิดเป็นอัตราร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือน ทั้งนี้ไม่รวมเบี้ยปรับ และผู้ประกอบการที่กระทำ ความผิดโดยมีเจตนาเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างชัดแจ้ง อาจต้องรับโทษทางอาญา ($\bar{X} = 4.46$, $SD = 0.70$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และความรู้ความเข้าใจระดับน้อยที่สุดคือ การขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มโดย ฉ้อโกงหรืออุบาย ถือเป็นคดีความผิดที่มีโทษรุนแรง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 เดือนถึง 7 ปี ($\bar{X} = 4.06$, $SD = 1.05$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาษีมูลค่าเพิ่ม

การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยพิจารณาตามปัจจัยด้านข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ผลการวิเคราะห์เป็นดังนี้

ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม จำแนกตามเพศ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม	เพศ	\bar{X}	SD	t	P
1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	ชาย	4.03	0.88	-3.375	0.001**
	หญิง	4.47	0.58		
2. กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม	ชาย	3.92	0.85	-2.997	0.004**
	หญิง	4.30	0.63		
3. ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	ชาย	3.96	0.88	-2.673	.010**
	หญิง	4.31	0.59		
4. ฐานภาษี	ชาย	4.10	0.94	-2.491	.016*
	หญิง	4.44	0.49		
5. การจัดทำใบกำกับภาษี	ชาย	4.46	0.63	1.376	0.069
	หญิง	4.33	0.38		

ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม
จำแนกตามเพศ (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม	เพศ	\bar{X}	SD	t	P
6. บทกำหนดโทษ	ชาย	4.71	0.64	4.691	0.000**
	หญิง	4.26	0.60		
ภาพรวม	ชาย	4.19	0.71	-1.527	0.132
	หญิง	4.35	0.41		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.9 พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรเพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P > .05$) และเมื่อพิจารณาความรู้ความเข้าใจในแต่ละประเด็น พบว่า เพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจประเด็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประเด็นกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่า และประเด็นความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และค่า t เป็นลบ) ส่วนประเด็นฐานภาษี เพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$ และค่า t เป็นลบ) แต่ประเด็นบทกำหนดโทษ เพศชายมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และค่า t เป็นลบ) ส่วนประเด็นการจัดทำใบกำกับภาษี เพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P > .05$)

ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม
จำแนกตามอายุ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาษีมูลค่าเพิ่ม	อายุ	\bar{X}	SD	F	P
1.ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	30 - 40 ปี	4.23	0.59	24.064	0.000**
	40 - 50 ปี	4.90	0.10		
	มากกว่า 50 ปี	4.25	0.76		
2.กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม	30 - 40 ปี	4.07	0.76	25.437	0.000**
	40 - 50 ปี	4.77	0.25		
	มากกว่า 50 ปี	4.08	0.67		
3.ความรับผิดชอบในการเสีย ภาษีมูลค่าเพิ่ม	30 - 40 ปี	4.14	0.71	38.841	0.000**
	40 - 50 ปี	4.86	0.26		
	มากกว่า 50 ปี	4.03	0.60		
4.ฐานภาษี	30 - 40 ปี	4.32	0.53	52.806	0.000**
	40 - 50 ปี	5.00	0.00		
	มากกว่า 50 ปี	4.12	0.63		
5.การจัดทำใบกำกับภาษี	30 - 40 ปี	4.20	0.37	11.423	0.000**
	40 - 50 ปี	4.55	0.44		
	มากกว่า 50 ปี	4.37	0.45		
6.บทกำหนดโทษ	30 - 40 ปี	4.09	0.60	13.755	0.000**
	40 - 50 ปี	4.33	0.75		
	มากกว่า 50 ปี	4.54	0.53		
ภาพรวม	30 - 40 ปี	4.17	0.47	31.182	0.000**
	40 - 50 ปี	4.74	0.17		
	มากกว่า 50 ปี	4.23	0.50		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.10 พบว่าภาพรวมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$) และเมื่อพิจารณาความรู้ความเข้าใจในแต่ละ

ประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างอายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในแต่ละประเด็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$)

ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม จำแนกตามอายุเป็นรายคู่

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาษีมูลค่าเพิ่ม	(I) อายุ	(J) อายุ	Mean	Sig.
			Difference (I-J)	
1.ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	30 - 40 ปี	40 - 50 ปี	-0.672	0.000**
	40 - 50 ปี	มากกว่า 50 ปี	0.643	0.000**
2.กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม	30 - 40 ปี	40 - 50 ปี	-0.708	0.000**
	40 - 50 ปี	มากกว่า 50 ปี	0.692	0.000**
3.ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	30 - 40 ปี	40 - 50 ปี	-0.727	0.000**
	40 - 50 ปี	มากกว่า 50 ปี	0.831	0.000**
4.ฐานภาษี	30 - 40 ปี	40 - 50 ปี	-0.684	0.000**
		มากกว่า 50 ปี	0.192	.011*
	40 - 50 ปี	มากกว่า 50 ปี	0.876	0.000**
5.การจัดทำใบกำกับภาษี	30 - 40 ปี	40 - 50 ปี	-0.352	0.000**
		มากกว่า 50 ปี	-0.175	0.005**
6.บทกำหนดโทษ	30 - 40 ปี	40 - 50 ปี	-0.248	0.020*
		มากกว่า 50 ปี	-0.456	0.000**
ภาพรวม	30 - 40 ปี	40 - 50 ปี	-0.564	0.000**
	40 - 50 ปี	มากกว่า 50 ปี	0.502	0.000**

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.11 พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD ได้ผลวิเคราะห์ดังนี้

ภาพรวมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีอายุ 30 - 40 ปี มีความรู้ความเข้าใจน้อยกว่ากลุ่มที่อายุ 40-50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000$)

<.01 และ Mean Difference เป็นลบ) และกลุ่มที่อายุ 40 – 50 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่ากลุ่มที่อายุมากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 <.01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีอายุ 30-40 ปี มีความรู้ความเข้าใจน้อยกว่ากลุ่มที่อายุ 40 – 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และกลุ่มที่อายุ 40 – 50 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่ากลุ่มที่อายุมากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีอายุ 30 - 40 ปี มีความรู้ความเข้าใจน้อยกว่ากลุ่มที่อายุ 40 – 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และกลุ่มที่อายุ 40 – 50 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่ากลุ่มที่อายุ มากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีอายุ 30-40 ปี มีความรู้ความเข้าใจน้อยกว่ากลุ่มที่อายุ 40 – 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และกลุ่มที่อายุ 40 – 50 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่ากลุ่มที่อายุมากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นฐานภาษีกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 30 - 40 ปี มีความรู้ความเข้าใจน้อยกว่ากลุ่มที่อายุ 40 – 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นลบ) แต่มีความรู้ความเข้าใจมากกว่ากลุ่มที่อายุ มากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ($P = .011 <.05$ และ Mean Difference เป็นบวก) และกลุ่มที่อายุ 40 – 50 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่ากลุ่มที่อายุ มากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นการจัดทำใบกำกับภาษีกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 30 - 40 ปี มีความรู้ความเข้าใจน้อยกว่ากลุ่มที่อายุ 40 – 50 ปี และกลุ่มที่อายุมากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และกลุ่มที่อายุ 40 – 50 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่ากลุ่มที่อายุมากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P = .012 < .005$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นบทกำหนดโทษ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 30 - 40 ปี มีความรู้ความเข้าใจน้อยกว่ากลุ่มที่อายุ 40 - 50 ปี และกลุ่มที่อายุมากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นลบ)

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม จำแนกตามระดับการศึกษา

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาษีมูลค่าเพิ่ม	ระดับการศึกษา	\bar{X}	SD	t	P
1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	ปริญญาตรี	4.69	0.51	4.634	0.000**
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.30	0.69		
2. กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม	ปริญญาตรี	4.39	0.87	1.668	0.100
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.18	0.64		
3. ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	ปริญญาตรี	4.47	0.87	2.255	0.027*
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.18	0.59		
4. ฐานภาษี	ปริญญาตรี	4.65	0.57	3.840	0.000**
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.30	0.61		
5. การจัดทำใบกำกับภาษี	ปริญญาตรี	4.52	0.31	3.870	0.000**
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.31	0.46		
6. บทกำหนดโทษ	ปริญญาตรี	4.29	0.634	-0.725	0.469
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.36	0.64		
ภาพรวม	ปริญญาตรี	4.50	0.571	3.121	0.002*
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.27	0.47		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.12 พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม มากกว่ากลุ่มที่ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และค่า t เป็นบวก) และเมื่อพิจารณาความรู้ความเข้าใจในแต่ละประเด็น พบว่า กลุ่มที่จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในประเด็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประเด็นฐานภาษี และประเด็นการจัดทำ

ใบกำกับภาษี มากกว่ากลุ่มที่ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และค่า t เป็นบวก) และมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$ และค่า t เป็นบวก) ในประเด็นความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาษีมูลค่าเพิ่ม	ประสบการณ์ ทำงาน	\bar{X}	SD	F	P
1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	ต่ำกว่า 5 ปี	5.00	0.00	26.943	0.000**
	5-10 ปี	4.99	0.04		
	11-15 ปี	4.21	0.70		
	มากกว่า 15 ปี	4.18	0.52		
2. กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม	ต่ำกว่า 5 ปี	4.88	0.00	16.678	0.000**
	5-10 ปี	4.63	0.00		
	11-15 ปี	4.05	0.76		
	มากกว่า 15 ปี	4.16	0.61		
3. ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	ต่ำกว่า 5 ปี	5.00	0.00	13.848	0.000**
	5-10 ปี	4.25	0.00		
	11-15 ปี	4.11	0.75		
	มากกว่า 15 ปี	4.25	0.53		
4. ฐานภาษี	ต่ำกว่า 5 ปี	5.00	0.00	10.173	0.000**
	5-10 ปี	4.25	0.00		
	11-15 ปี	4.31	0.72		
	มากกว่า 15 ปี	4.33	0.48		

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม
จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาษีมูลค่าเพิ่ม	ประสบการณ์ ทำงาน	\bar{X}	SD	F	P
5. การจัดทำใบกำกับภาษี	ต่ำกว่า 5 ปี	4.54	0.27	2.074	0.104
	5-10 ปี	4.25	0.00		
	11-15 ปี	4.36	0.51		
	มากกว่า 15 ปี	4.32	0.42		
6. บทกำหนดโทษ	ต่ำกว่า 5 ปี	4.25	0.44	0.675	0.568
	5-10 ปี	4.25	0.00		
	11-15 ปี	4.39	0.68		
	มากกว่า 15 ปี	4.33	0.78		
ภาพรวม	ต่ำกว่า 5 ปี	4.78	0.12	10.250	0.000**
	5-10 ปี	4.44	.01		
	11-15 ปี	4.24	0.57		
	มากกว่า 15 ปี	4.26	0.34		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.13 พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$) และเมื่อพิจารณาคำถามความรู้ความเข้าใจในแต่ละประเด็น พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$) ในประเด็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประเด็นกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ประเด็นความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มและฐานภาษี

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.13 พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม แตกต่างกันทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD ได้ผลวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม
จำแนกตามประสบการณ์ทำงานเป็นรายคู่

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาษีมูลค่าเพิ่ม	(I)ประสบการณ์	(J)ประสบการณ์	Mean Difference (I-J)	P
1.ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	ต่ำกว่า 5 ปี	11-15 ปี	0.788	0.000**
		มากกว่า 15 ปี	0.822	0.000**
	5-10 ปี	11-15 ปี	0.780	0.000**
		มากกว่า 15 ปี	0.815	0.000**
2.กิจการที่ได้รับยกเว้น ภาษีมูลค่าเพิ่ม	ต่ำกว่า 5 ปี	11-15 ปี	0.832	0.000**
		มากกว่า 15 ปี	0.715	0.000**
	5-10 ปี	11-15 ปี	0.582	
		มากกว่า 15 ปี	0.465	0.002**
3.ความรับผิดชอบในการเสีย ภาษีมูลค่าเพิ่ม	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	0.750	0.000**
		11-15 ปี	0.886	0.000**
	5-10 ปี	มากกว่า 15 ปี	0.747	0.000**
		ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	0.750
4.ฐานภาษี	ต่ำกว่า 5 ปี	11-15 ปี	0.688	0.000**
		มากกว่า 15 ปี	0.667	0.000**
	5-10 ปี	11-15 ปี	0.200	0.026*
ภาพรวม	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	0.339	0.007**
		11-15 ปี	0.539	0.000**
	5-10 ปี	มากกว่า 15 ปี	0.513	0.000**
		11-15 ปี	0.200	0.026*

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.14 พบว่าภาพรวมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี 11-15 ปี และ มากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก) ส่วนผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มี

ความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี และ มากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก) และผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี และมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก) และผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี 11-15 ปี และ มากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นฐานภาษี ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี 11-15 ปี และมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

สรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยทุกประเด็นพบว่ามีความรู้ความเข้าใจในระดับมากทุกประเด็นเช่นกัน เมื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากรจำแนกตามข้อมูลบุคคลพบว่า ในภาพรวมผู้สอบบัญชีภาษีอากรเพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P > .05$) ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม มากกว่ากลุ่มที่ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ร้อยละ 5 จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 254 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 79.90 อายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 46.10 ระดับการศึกษาสูงสุด ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 78.70 และส่วนใหญ่ประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี ร้อยละ 58.70

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, $SD = 0.49$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยทุกประเด็นพบว่ามีความรู้ความเข้าใจในระดับมากทุกประเด็นเช่นกัน โดยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากรด้านความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มมีความรู้ความเข้าใจสูงสุดคือ ผู้ประกอบการที่มีหน้าที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มภายใน 30 วันนับแต่มีรายรับเกินเกณฑ์ที่กำหนดหรือก่อนวันเริ่มประกอบการ เท่ากับผู้ประกอบการนำเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อจำหน่ายไปใช้ส่วนตัว มีหน้าที่ต้องนำส่งภาษีขาย ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.65$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ด้านฐานภาษี มีความรู้ความเข้าใจสูงสุดเท่ากับ 3 ประเด็นคือ ผู้ประกอบการขายสินค้าราคา 10,000 บาท ส่วนลดการค้า 5% ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มคือ 9,500 บาท ผู้ประกอบการขายสินค้า 10,000 บาท แถมกล่องใส่อาหารมูลค่า 100 บาท ฐานภาษีคือ 10,000 บาท และผู้ประกอบการขายสินค้าพร้อมบริการติดตั้ง ฐานภาษีคือราคาสินค้ารวมค่าบริการ ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.65$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ด้านการจัดทำใบกำกับภาษีมีความรู้ความเข้าใจสูงสุดเท่ากับ 2 ประเด็นคือ ใบกำกับ

ภาษา และสำเนาใบกำกับภาษีที่จัดทำเป็นชุดต้องระบุ “เอกสารออกเป็นชุด” ไว้ด้วย และกรณีสำนักงานใหญ่ขายสินค้า ใบกำกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ระบุคำว่า “สำนักงานใหญ่” หรือคำย่อ “สนญ.” ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.61$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ด้านบทกำหนดโทษมีความรู้ความเข้าใจสูงสุดเท่ากัน 2 ประเด็นคือ ผู้ประกอบการที่เสียภาษีไว้ไม่ถูกต้องคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในภาษีที่เสียไม่ถูกต้อง พร้อมทั้งเสียเบี้ยปรับ ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.61$) และการยื่นแบบ ภ.พ. 30 เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามกฎหมาย ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือนหรือเศษของเดือน ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.70$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรเพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P > .05$) และเมื่อพิจารณาความรู้ความเข้าใจในแต่ละประเด็น พบว่า เพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจประเด็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประเด็นกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่า และประเด็นความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และค่า t เป็นลบ) ส่วนประเด็นฐานภาษี เพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$ และค่า t เป็นลบ) แต่ประเด็นบทกำหนดโทษ เพศชายมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และค่า t เป็นลบ) ส่วนประเด็นการจัดทำใบกำกับภาษี เพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P > .05$)

ผู้สอบบัญชีอากรที่อายุแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$) และเมื่อพิจารณาความรู้ความเข้าใจในแต่ละประเด็น พบว่า ผู้สอบบัญชีอากรอายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในแต่ละประเด็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$)

ภาพรวมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้สอบบัญชีอากรที่มีอายุ 30 - 40 ปี มีความรู้ความเข้าใจน้อยกว่ากลุ่มที่อายุ 40 - 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และผู้สอบบัญชีอากรที่อายุ 40 - 50 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้สอบบัญชีอากรที่อายุ มากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้สอบบัญชีอากรที่มีอายุ 30 - 40 ปี มีความรู้ความเข้าใจน้อยกว่ากลุ่มที่อายุ 40 - 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และผู้สอบบัญชีอากรที่อายุ 40 - 50 ปี มีความรู้ความ

เข้าใจมากกว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุ มากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีอายุ 30 –40 ปี มีความรู้ความเข้าใจน้อยกว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุ 40–50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุ 40–50 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุ มากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีอายุ 30-40 ปี ความรู้ความเข้าใจน้อยกว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุ 40 – 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุ 40– 50 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุ มากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นฐานภาษีผู้สอบบัญชีภาษีอากรตัวอย่างที่มีอายุ 30-40 ปี มีความรู้ความเข้าใจน้อยกว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุ 40 – 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P = 0.000 < 0.01$ และ Mean Difference เป็นลบ) แต่มีความรู้ความเข้าใจมากกว่ากลุ่มที่อายุ มากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P = 0.011 < .05$ และ Mean Difference เป็นบวก) และผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุ 40–50 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุ มากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นการจัดทำใบกำกับภาษีผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีอายุ 30-40 ปี มีความรู้ความเข้าใจน้อยกว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุ 40 – 50 ปี และผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุมากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุ 40–50 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่ากลุ่มที่อายุ มากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P = 0.012 < .005$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นบทกำหนดโทษ ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีอายุ 30-40 ปี มีความรู้ความเข้าใจน้อยกว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุ 40–50 ปี และผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุ มากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นลบ)

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม มากกว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และค่า t เป็นบวก) และเมื่อพิจารณาความรู้ความเข้าใจใน แต่ละประเด็น พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมีความรู้ความ

เข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในประเด็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประเด็นฐานภาษี และประเด็นการจัดทำใบกำกับภาษี มากกว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และค่า t เป็นบวก) และมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$ และค่า t เป็นบวก) ในประเด็นความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < .01$) และเมื่อพิจารณาความรู้ความเข้าใจในแต่ละประเด็น พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$) ในประเด็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประเด็นกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ประเด็นความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มและฐานภาษี

ภาพรวมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี 11-15 ปี และ มากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก) ส่วนผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี และ มากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก) และผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี และมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก) และผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี 11-15 ปี และมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

ประเด็นฐานภาษี ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี 11-15 ปี และมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$ และ Mean Difference เป็นบวก)

5.2 อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยทุกประเด็นพบว่ามีความรู้ความเข้าใจในระดับมากทุกประเด็นได้แก่ โดยผู้สอบบัญชีภาษีอากรความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับสูงสุดคือ ผู้ประกอบการที่มีหน้าที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มภายใน 30 วันนับแต่มีรายรับเกินเกณฑ์ที่กำหนด หรือ ก่อนวันเริ่มประกอบการ เท่ากับผู้ประกอบการนำเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อจำหน่ายไปใช้ส่วนตัว มีหน้าที่ต้องนำส่งภาษีขาย ฐานฐานภาษีมีความรู้ความเข้าใจสูงสุดเท่ากัน 3 ประเด็นคือ ผู้ประกอบการขายสินค้าราคา 10,000 บาท ส่วนลดการค้า 5% ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มคือ 9,500 บาท ผู้ประกอบการขายสินค้า 10,000 บาท แถมกล่องใส่อาหารมูลค่า 100 บาท ฐานภาษีคือ 10,000 บาท และผู้ประกอบการขายสินค้าพร้อมบริการติดตั้งฐานภาษีคือราคาสินค้ารวมค่าบริการ ด้านการจัดทำใบกำกับภาษีมีความรู้ความเข้าใจสูงสุดเท่ากัน 2 ประเด็นคือ ใบกำกับภาษี และสำเนาใบกำกับภาษีที่จัดทำเป็นชุดต้องระบุ “เอกสารออกเป็นชุด” ไว้ด้วย และ กรณีสำนักงานใหญ่ขายสินค้า ใบกำกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ระบุคำว่า “สำนักงานใหญ่” หรือคำย่อ “สนญ.” ด้านบทกำหนดโทษมีความรู้ความเข้าใจสูงสุดเท่ากัน 2 ประเด็นคือ ผู้ประกอบการที่เสียภาษีไว้ไม่ถูกต้องคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในภาษีที่เสียไม่ถูกต้อง พร้อมทั้งเสียเบี้ยปรับ และการยื่นแบบ ภ.พ. 30 เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามกฎหมาย ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือนหรือเศษของเดือน สอดคล้องกับที่รัชชัย จินต์แสวง (2556) ได้ศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร ด้านภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความเข้าใจตอบถูกมากที่สุดตามคำถามข้อที่ 18 สินค้าคงเหลือ ณ วันเลิกประกอบกิจการถือว่าเป็นการขายในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม คิดเป็นร้อยละ 95.8 แต่ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความเข้าใจน้อยที่สุดตามคำถามข้อที่ 21 การเพิกถอนการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้มีผลตั้งแต่วันที่มิคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียน

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรเพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่อายุแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ผู้สอบ

บัญชีภาชีอากรที่มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม มากกว่าผู้สอบบัญชีภาชีอากรที่ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และผู้สอบบัญชีภาชีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสงกรานต์ ไกยวงษ์ (2551) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของนักวิชาชีพบัญชีไทยในบริบทของผู้สอบบัญชีภาชีอากรและผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต พบว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบบัญชีภาชีอากร มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญใน 4 ปัจจัยได้แก่ 1. ปัจจัยความรู้ด้านภาษีอากร 2. ปัจจัยด้านความหลากหลายในธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการตรวจสอบ 3. ปัจจัยด้านความรู้จากการเข้าอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องและ 4. ปัจจัยด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุป คือ ผู้สอบบัญชีภาชีอากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับมากในประเด็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม กิจกรรมที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ฐานภาษี การจัดทำใบกำกับภาษี และบทกำหนดโทษ โดยผู้สอบบัญชีภาชีอากรเพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P > .05$) ในขณะที่ผู้สอบบัญชีภาชีอากรที่อายุแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้สอบบัญชีภาชีอากรที่มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม มากกว่าผู้สอบบัญชีภาชีอากรที่ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้สอบบัญชีภาชีอากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) ผู้สอบบัญชีภาชีอากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับมาก ซึ่งในการปฏิบัติงานจริงผู้สอบบัญชีภาชีอากรควรมีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุดในทุกประเด็น
- 2) ผู้สอบบัญชีภาชีอากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มและความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับมากทุกรายประเด็นไม่พบว่ารายประเด็นที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด ดังนั้นผู้สอบบัญชีภาชีอากรควรได้รับความรู้ความเข้าใจหรือเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจโดยการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอในทุกประเด็น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- ส่วนภูมิภาค
- 1) ควรศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สอบบัญชีภาษีอากรใน
 - 2) ควรศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีภาษี
- อากร

บรรณานุกรม

- กรมสรรพากร. (2559). **ประมวลรัษฎากร และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง**. ค้นเมื่อ 6 มีนาคม 2560, จาก <http://www.rd.go.th>.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: บริษัท ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โพรเกรสซิฟ จำกัด.
- ธรรมนิติ. (2558). **ประมวลรัษฎากร ฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพฯ: บริษัท อี-บิซิเนส พลัส จำกัด.
- ธัชชัย จินต์แสวง, นาวาอากาศเอก. (2556). **ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรของผู้สอบบัญชีภาษีอากร**. มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ยุพดี ศิริวรรณ. (2559). **การบัญชีภาษีอากร**. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- รตฐานิสร์ แซ่มดีกวีวัฒน์. (2554) **ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์**. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. ค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2560 จาก <https://th.wikipedia.org/wik>.
- วนิดา บุญบุตร. (2551). **ความรู้ความเข้าใจระบบคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารตามมาตรฐานสมาคมผู้ค้าปลีกอังกฤษในโรงงานอุตสาหกรรมอาหารทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร**. การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สิทธิ์ อีธรรม. (2552). **เทคนิคการเขียนรายงานวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงกรานต์ ไกยวงศ์. (2551). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของนักวิชาชีพบัญชีไทยในบริบทของผู้สอบบัญชีภาษีอากรและผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต**. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุปราณี หารราชจักรตรี. (2552). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการผู้สอบบัญชีภาษีอากร**. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุมาลี สถิตชัยเจริญ และคณะ. (2554). **โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลของภาษีมูลค่าเพิ่มต่อการสร้างความเป็นธรรมในการกระจายรายได้และเศรษฐกิจของประเทศไทย. 50 ปี สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง 2504-2554**.
- สุเมธ ศิริคุณโชติ. (2559). **ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2559**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.

หทัยทิพย์ ภาควิชารัฐศาสตร์. (2553). การศึกษาปัญหาภาษีอากรในทางปฏิบัติจากข้อหาหรือภาษีอากร
ของกรมสรรพากร. การศึกษาด้วยตนเอง บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามเพื่อหาค่า IOC

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์อวยพร พานิช คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุไรรัตน์ ศรีสัตตรัตน์ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชุมพล รอดแจ่ม คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาษีมูลค่าเพิ่ม

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ มุ่งศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในภาษีมูลค่าเพิ่ม

2.ข้อมูลและคำตอบของผู้ตอบจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัย เนื่องจากสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำหลักสูตรเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับบัญชีบัณฑิตเพื่อนำไปสู่วิชาชีพผู้สอบบัญชีภาษีอากร ตลอดจนเป็นสารสนเทศเพื่อจัดทำโครงการบริการวิชาการเพื่อฝึกอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้แก่ผู้สอบบัญชีภาษีอากร

3.คำตอบของผู้ตอบหรือข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ดังนั้นขอให้ผู้ตอบ ตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้วิจัยขอให้ท่านทำเครื่องหมาย และตอบคำถามในช่องที่ตรงกับความรู้ความเข้าใจของท่าน ทั้งนี้ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล โปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ใน
หน้าข้อความต่อไปนี้

1. เพศ

1 ชาย

2 หญิง

2. อายุ

1 ต่ำกว่า 30 ปี

2 30 - 40 ปี

3 41 - 50 ปี

4 สูงกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

2 ปริญญาตรี

3 สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน

1 ต่ำกว่า 5 ปี

2 5 - 10 ปี

3 11 - 15 ปี

4 16 - 20 ปี

5 มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม โปรดทำเครื่องหมาย \surd ให้ตรงกับความรู้ความเข้าใจของท่าน ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อยที่สุด

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
	5	4	3	2	1
ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม					
1. ผู้ประกอบการจดทะเบียนคือ ผู้ที่ขายสินค้าและให้บริการในราชอาณาจักรซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือคณะบุคคล					
2. บริษัทตัวแทนจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่จากต่างประเทศ จำหน่ายสินค้าและให้บริการในประเทศ มีหน้าที่เรียกเก็บภาษีขาย และขอคืนภาษีซื้อ					
3. ผู้ประกอบการที่มีหน้าที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ภายใน 30 วันนับแต่มีรายรับเกินเกณฑ์ที่กำหนด หรือ ก่อนวันเริ่มประกอบการ					
4. การให้บริการที่ทำในต่างประเทศ และได้มีการใช้บริการในประเทศ เช่น การส่งเงินค่าลิขสิทธิ์ไปต่างประเทศ มีหน้าที่ต้องนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม					
5. รัฐวิสาหกิจที่มีการขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจ มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น การไฟฟ้านครหลวง เป็นต้น					
6. ผู้ประกอบการนำเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อจำหน่ายไปใช้ส่วนตัว มีหน้าที่ต้องนำส่งภาษีขาย					
7. ผู้ประกอบการให้บริการห้องพักร้อมเฟอร์นิเจอร์ ถือเป็นบริการที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม					
8. ผู้ประกอบการจำหน่ายสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า มีรายรับ 1 ล้านบาทต่อปี สามารถขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม					

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
	5	4	3	2	1
กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม					
1. ผู้ประกอบการขายอสังหาริมทรัพย์ ไม่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม					
2. นักแสดงสาธารณะให้บริการความบันเทิงเป็นหมู่คณะ ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม					
3. กิจการให้บริการสอบบัญชี ได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม					
4. กิจการขายเทพประกอบตำราเรียน มีรายรับ 1.8 ล้านบาท มีสิทธิขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม					
5. กิจการที่ได้รับยกเว้นจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่สามารถนำภาษีซื้อมาขอคืนได้ แต่สามารถนำไปถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรเพื่อเสียภาษีเงินได้					
6. กิจการให้บริการขนส่งไม่มีหน้าที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และเรียกเก็บภาษีขาย					
7. สถานพยาบาลได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มในส่วนการรักษาพยาบาล แต่มีหน้าที่เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการให้บริการอื่นที่นอกเหนือจากการตรวจรักษา					
8. ธนาคารพาณิชย์ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับธุรกรรมของธนาคารพาณิชย์ คือ การให้กู้ยืมเงิน แต่ไม่รวมถึงการให้บริการเสริม ได้แก่ การให้บริการบัตรเครดิต					
ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม					
1. การขายสินค้า ความรับผิดในภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดเมื่อส่งมอบสินค้าให้ลูกค้า เว้นแต่ มีการโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าให้ลูกค้า					
2. ผู้ขายสินค้าส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ 30 มีนาคม ได้รับชำระเงิน 2 เมษายน ต้องนำส่งภาษีขายภายในวันที่ 15 เมษายน					
3. ผู้ประกอบการให้บริการลูกค้า ความรับผิดในภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดเมื่อรับชำระเงิน เว้นแต่ มีการออกไปกำกับให้ก่อน					

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
	5	4	3	2	1
4. หน่วยงานให้บริการกระแสไฟฟ้า ความรับผิดชอบในภาษีขาย เกิดเมื่อได้รับชำระเงิน					
5. การซื้อขายสินค้าตามสัญญาซื้อขายผ่อนชำระ ความรับผิดชอบ ในภาษีเกิดเมื่อถึงกำหนดชำระราคาตามงวด					
6. ผู้ประกอบการได้รับชำระเงินค่าสินค้าหรือบริการเป็นเช็ค ให้ออกใบกำกับภาษีตามวันที่ลงในเช็ค					
7. ผู้ประกอบการได้รับชำระเงินค่าสินค้าหรือบริการจาก องค์การของรัฐบาล ให้ออกใบกำกับภาษีตามวันที่ได้รับมอบ เช็ค					
8. ผู้ประกอบการตั้งตัวแทนเพื่อขาย ความรับผิดชอบใน ภาษีมูลค่าเพิ่ม เกิดเมื่อตัวแทนโอนกรรมสิทธิ์ให้ผู้ซื้อก่อนการ ส่งมอบ					
ฐานภาษี					
1. ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม ขึ้นกับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่คิดคำนวณ ได้เป็นเงิน แต่ไม่รวมถึงส่วนลดการค้า					
2. ผู้ประกอบการขายสินค้าราคา 10,000 บาท ส่วนลดการค้า 5% ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มคือ 9,500 บาท					
3. ผู้ประกอบการขายสินค้า 10,000 บาท แถมกล่องใส่อาหาร มูลค่า 100 บาท ฐานภาษีคือ 10,000 บาท					
4. ผู้ประกอบการนำสินค้าไปใช้หรือใช้บริการเอง มูลค่าฐาน ภาษีถือตามราคาตลาดในวันที่ความรับผิดเกิดขึ้น					
5. กรณีสินค้าของผู้ประกอบการขาดจากจำนวนในรายงาน สินค้าคงเหลือและวัตถุดิบ ต้องเสียภาษีขายจากราคาตลาด ของสินค้าตามสภาพ					
6. ผู้ประกอบการขายสินค้าพร้อมบริการติดตั้ง ฐานภาษีคือ ราคาสินค้ารวมค่าบริการ					
7. ศูนย์บริการซ่อมรถยนต์พร้อมอะไหล่ ออกใบกำกับภาษีค่า อะไหล่ พร้อมค่าบริการ หรือจะออกใบกำกับภาษี 2 ฉบับ					

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
	5	4	3	2	1
8. กรณีที่ขายสินค้า โดยคิดค่าตอบแทนต่ำโดยไม่มีเหตุอันสมควร ฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดในวันที่ส่งมอบสินค้า					
การจัดทำใบกำกับภาษี					
1. ใบกำกับภาษีเต็มรูปแบบ จำเป็นต้องมีเลขลำดับที่ของใบกำกับภาษี					
2. ใบกำกับภาษีเต็มรูปแบบ ที่จัดทำด้วยคอมพิวเตอร์ หากมีการลงลายมือเปลี่ยนแปลงแก้ไข ถือเป็นภาษีซื้อต้องห้าม					
3. ใบกำกับภาษีต้องแสดงชนิด จำนวน ราคา และจำนวนสินค้าและจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม					
4. สาขาที่นำใบกำกับภาษีของสำนักงานใหญ่ไปใช้ ต้องระบุสาขาที่ออกใบกำกับภาษีไว้ด้วย					
5. ใบกำกับภาษี และสำเนาใบกำกับภาษีที่จัดทำเป็นชุดต้องระบุ “เอกสารออกเป็นชุด”ไว้ด้วย					
6. กรณีผู้ซื้อเป็นบุคคลธรรมดา ให้ผู้ประกอบการออกใบกำกับภาษีโดยระบุชื่อและนามสกุลและที่อยู่ชัดเจน					
7. กรณีสำนักงานใหญ่ขายสินค้า ใบกำกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ระบุคำว่า “สำนักงานใหญ่”หรือคำย่อ “สนญ.”					
8. ใบกำกับภาษีที่จัดทำโดยพิมพ์เป็นเล่มจะต้องระบุอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มไว้					
บทกำหนดโทษ					
1. เบี้ยปรับ มีลักษณะการคิดเป็นเท่าตัว หรือคิดเป็นร้อยละของจำนวนภาษีแล้วแต่กรณี					
2. เงินเพิ่ม มีลักษณะคล้ายดอกเบี้ยคิดเป็นอัตราร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือน ทั้งนี้ไม่รวมเบี้ยปรับ					
3. ผู้ประกอบการมีรายรับจากการประกอบการ 1.8 ล้านบาท ไม่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มต้องรับผิดชอบเบี้ยปรับและหรือเงินเพิ่ม					

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
	5	4	3	2	1
4. ผู้ประกอบการที่เสียภาษีไว้ไม่ถูกต้องคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในภาษีที่เสียไม่ถูกต้อง พร้อมทั้งเสียเบี้ยปรับ และหรือเงินเพิ่ม แล้วแต่กรณี					
5. ผู้ประกอบการที่กระทำความผิดโดยมีเจตนาเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างชัดแจ้ง อาจต้องรับโทษทางอาญา					
6. ผู้ประกอบการละเลยการยื่นแบบแสดงรายการ ถือเป็นคดีความผิดที่มีโทษสถานเบา ต้องระวางโทษปรับเพียงสถานเดียว					
7. การขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มโดยฉ้อโกงหรืออุบาย ถือเป็นคดีความผิดที่มีโทษรุนแรง ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ 3 เดือนถึง 7 ปี					
8. การยื่นแบบ ภ.พ. 30 เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามกฎหมาย ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือนหรือเศษเดือน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย)

นางสาวทิฆัมพร สุวรรณประทีป

ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ)

Miss Tiikamporn Suwanprateep

คุณวุฒิการศึกษา

บช.ม.

ตำแหน่ง

อาจารย์ประจำคณะบัญชี

สถานที่ทำงาน

คณะบัญชี สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

Email:

tisuwa@rpu.ac.th

